

"TAI YRA VIENAS KARAS", PASAKĖ
PREZ. ROOSEVELTAS KONGRESUI

Prasidėjus Suv. Valstijų kongreso posėdžiams, rugsėjo 17 dieną prez. Rooseveltas padarė raštišką kongresui pranešimą, nušviesdamas karo eigą ir pareiškdamas, kad "prasidėję karo veiksmai yra tikrai pradžia stipresnių smugių, kurie netrukus bus suduoti "ašiai". Bet prezidentas pareiškė, kad "karo vadovybė jau yra pasikyrusi lauk ir parinkusi vietas pradėjimui smarkaus puolimo ne tik Europoje, bet ir kitose vietose". Jis užtikrino kongresą, kad kareiviai bus iškelti netik Italijoje, bet ir kitur. Kaslink Italijos invazijos, tai ją suplanavo kiek laiko atgal Kasablankoje įvykusi konferencija. o busimas invazijas yra suplanavusi dar neseniai buvusi Quebec'o konferencija.

"Mussolinis, kuris nuskriaudė Italijos žmones, jau išmestas. "Ašis" sulūžusi. O kai Hitleris su naciais bus prašalinti, tai ir Prūsijos militaristai turi būti prašalinti su jais. Karus bekeliančios gajos turi būti išnaikintos Vokietijoje ir Japonijoje".

Prezidentas priminė ir apie naujus frontus, matyti turėdama mintį rusų reikalaujamą "antrą frontą", pareiškdamas, kad "mes negalime galvoti apie šį karą, kaip kelis karus. Tai yra vienas karas". Pabrėždamas pareiškė, kad sąjungiečiai pagelbėjo rusams, praveddami pasekmingus veiksmus vakaruose, o rusai padėjo sąjungiečiams, gerai kovodami rytuose. O laimėjimas Vidurinio jūros padidino pavojų japonams Ramiajame vandenyne.

Kaslink japonų, tai su jais bus apsidirbta. Apie tai nėra abejonės. Ir apsidirbta taip, kad iš jų bus atimta ne tik dabar pagrobtos vietovės, bet ir tos visos salos, kurias Japonijai suteikė Tautų Sąjunga po praeito karo.

Reikale naminio fronto, tai prezidentas pabrėžia, kad nuo gegužio mėnesio, 1940 metų, Amerikoje pagaminta 123,000 lėktuvų, 349,000 inžinų, 53,000 tankų, 93,000 kamuolių ir 1,233,000 sunkvežimių (trokų).

Nežiūrint visų pasiekimų visuose karo frontuose, prez. Rooseveltas pareiškė ir optimizmą: "Dabar tels labai sunkiai pakovoti, kol tikslas bus atsiestas. Italijoje, Rusijoje ir Tolimose Rytuose Suvienujusių Tautų įiegos dar nepasiekė gyvybių punktų. Ims laiko, kol tas bus pasiekta".

Nors tarpe valdžios ir visuomenės yra didelė kooperacija, bet jis ragino dar daugiau kooperuoti.

Naciai Smunka Rytų Fronte

Per vasaros ofensivą, rusai atsistatė iš nacių ištisą eilę miestų: Orel, Belgorod, Char'kov, Taganurog, Stalino, Mariupol. Pastaromis dienomis vėl į rusų rankas atateko: Brjansk, Novorosijsk ir kiti miestai. O tai miestai, kurių užėmimui naciai pralėjo nemažą kraują; tai strateginiai ir komunikacijos centrai 700 mylių ilgumo fronte. Miestai, prie kurių sudaryta siena neperleidimui rusų į Ukrainos turtinguosius žemių plotus.

Praeitą savaitę sukako trys mėnesiai nuo pradėjimo rusų ofensivos. Ir per visą tą laiką naciai dar niekur nelaimėjo.

Pastaromis dienomis rusai nacių guja link Smolensko ir Kijevo ir kai šiuos žodžius skaitysite, gal tie miestai jau bus rusų rankose. Žinoma, rusams prisiels dar gerai pasikirsti prie Dniepro, kur naciai yra įsteigę "geležinę nepereinamą sieną. Bet, gali būti, ir čia naciai ilgai neišsilaikys. Tai klausimas, kur jie sustos? Kai kas spėja, kad "paskutinius smugių" naciai rusams kirs kur nors prie Lenkijos rubežių. Bet kas žino, kaip ir ten galės baigtis: gal ten kaip tik ir bus paskutiniai smugiai patiemis naciams.

Šios dienos daug parodys.

Naciai Vatikane Ir Romoje

Kai Italija pasidavė sąjungiečiams, naciai pasiskubino užimti Romą ir kitas žymias Italijos vietas. Jie taipgi užėmė ir Vatikaną, pasiskelbdami pasauliui, jog jie nori Rymo katalikų sostinę "apsaugoti" nuo sąjungiečių invazijos. Pačią Vatikaną, jie paėmė ir visą jo administraciją, o sykiu ir radio, nutraukiant Vatikano susisiekimą su išlaikiniu pasauliu. Taipgi su Vatikano neleidžiama susisiekti net nekariaujančių valstybių diplomatams.

Sakoma, kad šv. Petro bazilika (didžiausia šventvietė viename pasaulyje) apstatyta kamuolėmis ir į ją draudžiama žmonėms įeiti pasimelsti.

Šitoks nacių "viešpatavimas" nepatinka ir pačiam papiežiui; jis sako, kaip Vatikano, taip ir Romos okupacija neteisėta. Bet šiuo tarpu naciai su juo nesiskaito, ir tas pats jau parodo, kokią "apsaugą" naciai Rymo katalikų šventovei atnešė.

"Nė Vienos Pėdos Neužleisime"

Amerikiečių gen. Clark, vadovaujantis Amerikos penktajai divizijai, kuri veda dideles kovas su naciais Salerno apilinėse, pastaromis dienomis išleido Amerikos ir Anglijos kariams pasveikinimą, kuriame, be kita ko, pareiškė:

"Vokiečiai kovėsi prieš kiekvieną mūsų žingsnį pirmyn.

"Mes jau pasiekėme pradinio tikslą, jau užtikrinome sau pajūrį. Nei viena pėda nebus užleista priešams.

"Petis petin su Aštuntąja anglų armija, Penktąja armija žygiuos pirmyn ir paims Neapolį, Romą ir kitus miestus į šiaurę ir išlaisvins Italiją nuo vokiečių viešpatavimo".

Alijantams Visur Sekasi

Gal Įvyks Maskvoj
Pasitarimai

Londonė patirta, kad Rusijos užsienio reikalų komisaras, Molotovas, siūlo susaukti Amerikos ir Anglijos pasitarimus Maskvoje. Tokie pasitarimai turėtų įvykti Maskvoje todėl, kad Molotovas, gaudamas Stalino nurodymus, galėtų geriau atsakyti į vairius rubežių ir politinius klausimus, negu susirinkus Londone.

Spaudoje rašoma, kad gali būti Anglija ir Amerika sutiks su tuo pasiūlymu.

Suv. Valstijų sekr., C. Hull, jau seniau yra pareiškęs norą su Molotovu ir Anglijos užsienio reikalų sekr., A. Eden, sykiu pasitarti. Prisibijoma, tačiau, kad Hull'ui i Maskvą vykti gali uždrausti gydytojai, nes tolimas kelionė galėtų pakenkti jo sveikatai. Bet jei Hull negalėtų vykti, tai jo vietoje būtų pasiūstas bent koks kitas pareigūnas.

Gal netrukus įvyks ir Stalino-Roosevelto-Churchillo konferencija. Šiomis dienomis iš Maskvos į Washingtoną sugrįžta Amerikos ambasadorius, adm. Standley. Spėjama, kad tai dėl pasitarimų mini-mai konferencijai priruosti.

Anglijoje dabar lankosi Amerikos karo laivyno sekr. F. Knox.

ŽINIOS-ŽINELĖS

Italija.

Susijungus amerikiečių penktai armijai ir anglų aštuntai armijai, Salerno srity pasireiškė perlaužia sąjungiečių naudai: vokiečiai traukiasi atgal, o sąjungiečiai juos smarkiai kovoja ir jau yra užėmę kelis svarbius punktus toje srity. Taipgi sąjungiečiai jau nepertoli Naples ir ji gali pasiekti iš kanuolių. Visur bombarduojama vokiečių transportacija.

S. Afrika. — Italijos maršalas Badoglio per radio atsišaukė į Italijos žmones, ragindamas juos kovoti nacių vi-same krašte. Jis ragino prieš nacių naudoti "arsiausius ginklus ir vesti partizanų karą". Šiaurės Italijoje žmonės jau taip ir elgiasi. — Pastaromis dienomis i Italijos žmones taipgi per radio atsišaukė dabar pas nacių esąs Mussolini, ragindamas italus kovoti sąjungiečius. — Hitleris i Italiją siunčia dar šešias divizijas, o i Balkanus — dvidešimt keturias.

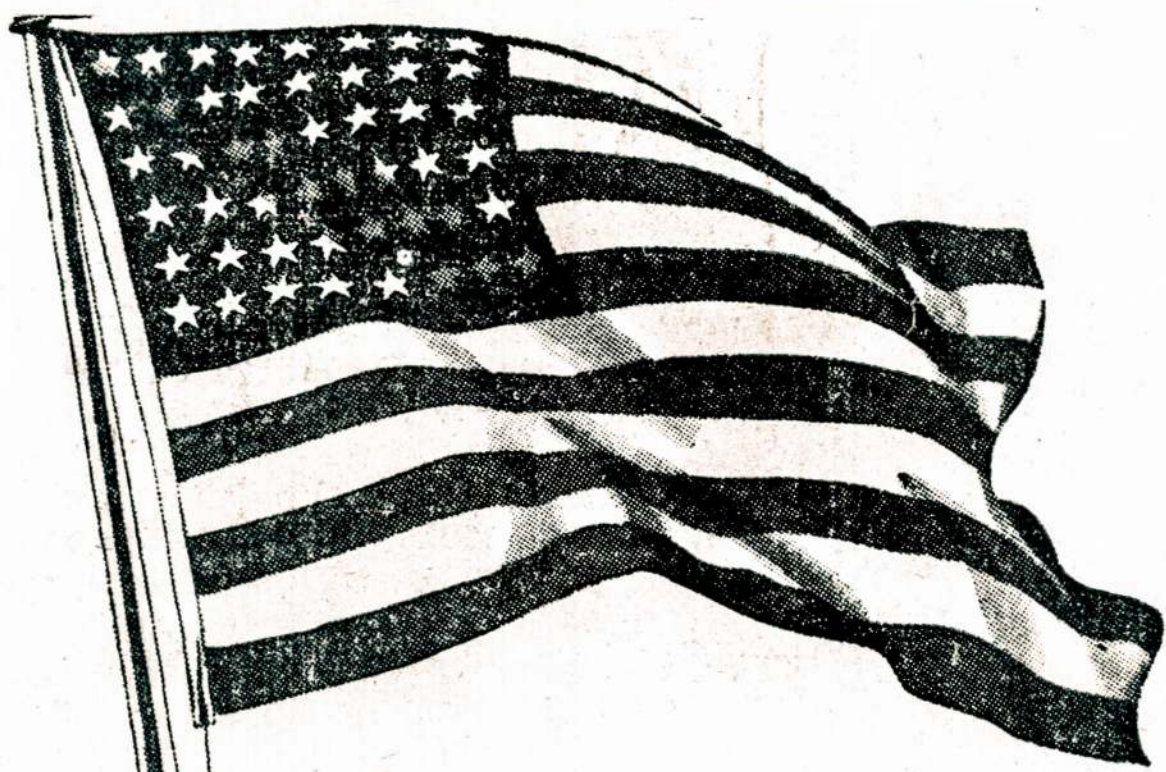
Washington, D. C. — Kalbėdamas kongreso komisijoje, gen. Marshall pareiškė, kad jei i kariuomenę nebūtų imami tėvai, turį šeimas — būtų pakenkta karė laimėjimo pastangoms.

Francūzai Įsiveržė
i Corsika

S. Afrika. — Francūzų vadas, gen. Giraud, rugsėjo 21 d. paskelbė, kad francūzai įsiveržė i Corsiką salą ir pasekmingai kovoja vokiečius. Įsiveržimas pradėta tuojuo po to, kai Italija pasirašė paliaubas. Sala Corsika randasi netoli Italijos ir Francijos ir todėl yra svarbus strateginis punktas naudoti lėktuvams prieš vokiečius. — Italai pastaromis dienomis užėmė Sardinia salą, kuri taipgi yra begaliniai svarbus strateginis punktas.

Maskva. — Pastaromis dienomis rusai išlaisvino dar 1,130 apgyventų vietovių ir užėmė kelias strategines pozicijas. Besiartindami Dniepro, rusai i didelį pavojų pastato šimtus tukstančių nacių, kuriuos netrukus gali apsupti. Dideliame pavojuje naciai dabar atsiderę Krimejoje. — Pranešama, kad prie Stalingrado nelaisvėn paimti 100 vokiečių generolų atsišaukė i Vokietijos žmones, ragindami juos sukilti prieš Hitlerį ir nuversti jo režimą.

Pacifikas. — Sąjungiečiai užėmė du labai svarbius miestus — Lae ir Salamaua. Kituose punktuose smarkiai bombarduoja japonų pozicijas.

Lietuviai, Paremkime Trečiosios
Paskolos Vajų!

mėnesį, kad tuo būdu padėjus mūsų sunams ir dukterims, kurie kovoja už visos žmonijos laisvę ir gerbuvį. Kovojant, jiems reikia kanuolių, lėktuvų, tankų ir laivų; jiems reikia amunicijos ir visa, kas tik reikalinga žiauriųjų priešų parblokti. Kuomet jie kovoja karo laukuose — mes padėkime jiems budami namie.

Mes pirkime daugiau Karo Bonų. Paremkime savo mylimuosius doleriais, o jie mokės tinkamai atlikti savo pareigas — jie nugalės žiaurius priešus ir išlaisvins visus pavergtuosius, o sykiu ir mūsų brolius bei seseris, gyvenančius pavergtose Lietuvoje.

Mes žinome, kokį sunkų jungą pavertę šandien kenčia. Mes žinome, kad mūsų padėtis toli-toli gražu nesulyginama su jų. Mes dar ir laimingi; laimingi todėl, kad mūsų žemėje nesiaučia karo audra, kad mes gražiai apsi-renę ir turime pakankamai visokio valgio ir net skanskonių. Budami laimingais, padėkime nelaimingiesiems! Padėkime doleriais! Pirkime kodau-

giu Karo Bonų. Nesigailėkime Dėdės Samo kariams pasikolinti, jei nedaugiau, tai bent dar apie šimtą dolerių! Mano, tavo ir visų mūsų doleriai ar tukstančiai jų sudės milijonus ir tie milijonai padės nugalėti demokra įjos priešus. Tie doleriai išlaisvins pavergtuosius.

SLA nariai ir bendrai visi Amerikos lietuviai: jei jusy mieste ar apilinėje yra pravedami vajai nupirkimui bombierių ar kitokių karo padar-gų — paremkite tuos vajus: pirkite Karo Bonus per lietuvių komitetus ar užsirašykite pas juos, kiek Karo Bonų pašte ar banke šį mėnesį esate pirkę. Visi stokizė ir bendrą darbą! Visi širdingai paremkime lietuvių pravedamus vajus, kad po tų vajų lietuviai gražiai pasižymėtų ir savo užsi-brėštų tikslų atsiekti!

Trečiosios Paskolos vajus eina pasekmingai. Padarykime jį dar pasekmingesniu! Pirkime daugiau Karo Bonų. Pasikolinkime Amerikai, kada ji tos paskolos iš mūsų prašo. Amerika mūsų už tai niekad neužmirš.

SEKMINGA VAJAUS ORGANIZATORIŲ
VEIKLOS SAVAITĖ

SLA 38 kuopos organizatorius brolis J. Aymanas prisiminė du aplikantus su sekancia pastaba: "Malonu, kad SLA 57 kuopos org. brolis P. Račla paskelbė man lenktynes. Jei brolis Račla darbuosis taip smarkiai, kaip jis lenktynes skelbia, tai gali laimėti. Bandysiu nepasiduoti Worcesterio organizatoriui". Brolio Aymano bandymus mes gerai žinome, bet ir brolis Račla duotą pažadą visuomet išlaikė.

Praeitą savaitę gerokai pirmyn pašoko SLA 260 kuopos organizatorius brolis K. J. Mačiukas. SLA 192 kp. organizatorius brolis J. Svipas ir SLA 236 kp. organizatorius brolis J. Jokubynas jau turi užtektinai narių pirmam laipsniui, tik užrašytos apdraudos sumos juos sulauko nuo įėjimo i pirmą laipsnį. Prisimintė savo darbo pradžios davinius pasižymėjusieji praeituose vajuose veikėjai: SLA 50 kp. org. J. M. Bučinskas ir SLA 299 kp. organiz. A. Maliauskas.

Praeitą savaitę aštuoni organizatoriai prisimintė naujų narių sekanciją:

K. J. Mačiukas, 260 kp., Chicago, Ill.	3
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	2
J. M. Bučinskas, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1
M. Subonis, 157 kp., Youngstown, Ohio	1
J. Svipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	1
R. Poplauskis, 195 kp., Pittsburgh, Pa.	1
J. Jokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	1
A. Maliauskas, 299 kp., Rumford, Me.	1

KIEK KURIS ORGANIZATORIUS PRIRASE NARIŲ, KIEK
UŽRASE APDRAUDOS IR KURĮ LAIPSNĮ PASIEKĖ

TREČIAS LAIPSNIS	Prirašė narių	Užrašė apdraudas
15 narių ir \$7,500 apdraudos		
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	18	\$8,600
ANTRAS LAIPSNIS		
10 narių ir \$5,000 apdraudos		
A. K. Martin, 371 kp., Cambridge, Mass.	13	8,200
PIRMAS LAIPSNIS		
5 nariai ir \$2,500 apdraudos		
J. Kaulinas, 238 kp., Chicago, Ill.	9	9,750
M. Tamulaitienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	9	5,350
T. Valunas, 153 kp., Du Bois, Pa.	8	2,500
J. Lekys, 43 kp., So. Boston, Mass.	5	3,000
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	5	2,750
K. F. Ernest, 371 kp., Cambridge, Mass.	8	2,750
S. Zukauskas, 68 kp., Lee Park, Pa.	5	2,500

Pirmo laipsnio nepasiekusieji organizatoriai:

J. J. Svipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	6	2,150
J. Jokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	5	1,500
A. Cibulskienė, 168 kp., Stamford, Conn.	4	1,500
K. Katkevičienė, 134 kp., Chicago, Ill.	4	1,400
P. Davulis, 331 kp., Nashua, N. H.	4	1,250
P. Zemaitienė, 42 kp., Grand Rapids, Mich.	3	1,100
E. Miller, 134 kp., Chicago, Ill.	3	500
M. Misickienė, 14 kp., Cleveland, Ohio	3	350
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	2	1,650
J. Streleckis, 135 kp., Philadelphia, Pa.	2	1,250
V. Adomavičius, 13 kp., Minersville, Pa.	2	1,900
A. J. Banišauskas, 321 kp., Mar Lin, Pa.	2	1,000
J. Treinis, 101 kp., Paterson, N. J.	2	1,000
B. Kebraitienė, 352 kp., Detroit, Mich.	2	900
O. Sinkevičienė, 77 kp., Rockford, Ill.	2	750
C. Preytis, 127 kp., Lynn, Mass.	2	750
L. A. Valkevičius, 58 kp., Hudson, Mass.	2	650
O. Gravalienė, 258 kp., Washington, Pa.	2	650
M. Subonis, 157 kp., Youngstown, Ohio	2	1,600
SLA 208 kp., Chicago, Ill.	2	250
A. Galinskas, 7 kp., Pittston, Pa.	1	1,000
J. M. Bučinskas, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	1,000
A. Laurutanas, 63 kp., Chicago, Ill.	1	1,000
A. Kričena, 110 kp., Plains, Pa.	1	1,000
Stephany Masilionis, 212 kp., Kenosha, Wis.	1	1,000
A. Ramanauskas, 211 kp., Mahanoy City, Pa.	1	750
J. Gedraitienė, 2 kp., Forest City, Pa.	1	500
S. A. Norkus, 7 kp., Pittston, Pa.	1	500
O. Raulinaitienė, 18 kp., Westville, Ill.	1	500
J. Subačius, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	500
V. J. Količienė, 40 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
Al. Kaminskas, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
A. Lėpa, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
P. Račla, 57 kp., Worcester, Mass.	1	500
N. Mockus, 75 kp., Los Angeles, Calif.	1	250
J. Švelnis, 93 kp., Heidelberg, Pa.	1	500
B. Vedeikis, 124 kp., Hartford, Conn.	1	500
H. Melusky, 126 kp., New York, N. Y.	1	500
E. Šiurkaitienė, 128 kp., Carnegie, Pa.	1	500
R. Poplauskis, 195 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
V. Gegužis, 359 kp., Dorchester, Mass.	1	500
A. Užupis, 283 kp., Coaldale, Pa.	1	500
A. Maliauskas, 299 kp., Rumford, Me.	1	500
A. Kriaučialis, 318 kp., Worcester, Mass.	1	500
Olga Sandaitė, 353 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
V. Stanulionis, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	250
M. Šimkienė, 86 kp., Pittsburgh, Pa.	1	250
350 kp., Moundsville, W. Va. (org. nepažymėtas)	1	250
J. V. Ramoska, 354 kp., Akron, Ohio	1	250

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

PRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 39th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

CHICAGOS lietuviai labai gražiai pasirodė Harvest Festival, įvykusiame rugsėjo 9, 10 ir 11 dienomis. Tame pasirodyme lietuviai laimėjo dvi dovanas: bronzę medalį už excellence ir sidabrinę liską už gražiai atliktus lietuviškus šokius. Šio lietuvių pasirodymo rengėjų tarpe buvo ir S. L. A. narė, Lietuvos konsulo žmona, ponė Daužvardienė. Mūsų smagu apie šitai pažymėti, nes kiekvienas gražus lietuvių pasirodymas vis rodo platesnius kelius į Lietuvos nepriklausomybės laimėjimą. (Plačiau apie tai rasite korespondencijoje iš Chicago.)

“SLA KETVIRTAS Vajus gyvėja, bet mes galime jį dar labiau pagyventi”. Tokia antrašė straipsnelį rasite SLA reikalų puslapy. Rade, jį atidžiai perskaitykite ir prie vajo pagyvinimo visi nariai prisidėkite. Vajus tėsia jau tik truputėlį daugiau, negu tris mėnesius, todėl dabar reikia visiemis eubrusti, kad jis būtų pasekmingas; jei nepasekmingas, tai ir nebologesnis.

SLA PENKTO apskrčio valdyba, neatsiklaususi Laisvės, sukvietė Brooklyn organizaciją, išrinko komitetą ir surengė pikniką, kurio nemazą pinigų pasiskyrė Amerikos Raudonajam Kryžiui. Dabar už šitoki “baisų” prasikaltimų, komunistų organas Laisvės iniciatoriams neduoda ramybės, juos visai niekina ir surengto pikniko pasisekimą mažindama. Tai negražu, “draugai” iš raudonojo dvarel! Vietoje pasidžiaugti bent kokių karo pastangoms laimėjimu — jus piktą sėjate! Ir taip darydami, dar drįstate vadintis Amerikos patriotais! Samata!

CHICAGIŠKĖ SLA 134 moterų kuopa vis gyvai veikia. Ji jau yra gavusi nemazą pinigų laike šio vajo ir surengia įvairias pramogas. Taip yra todėl, kad toje kuopoje yra veiklių ir duosnių narių, kurios reikalui esant, netingi padirbėti ir nešikstėja paaukoti. Šios kuopos pirmininke yra SLA daktaro kvotėjo žmona, ponė O. Biežienė, o finansų sekretore nuolatine Tėvynės bendradarbe, ponė K. Katkevičienė. Jos sumaniai vadovauja, darbščiosios narės joms padeda ir tokiu būdu šiai kuopai visuose veikimuose sekasi.

KĄ VEIKSIME šį rudenį? Turime daug ką veikti. Reiktų surengti įvairius pobūdžio vakarus-vakarėlius: balius, koncertus, vakarienes, paskaitas ir tt. ir tt. Galime taipgi prisidėti prie parėmimo Amerikos įvairių organizacijų, kurios remia karo pastangas: National War Fund, Civilian Defense ir Raudonojo Kryžiaus. O remti reikia, nes jei Amerika pralaimėtų — pralaimėtume sykiu ir mes: netektume laisvės, netektume savo ramaus-gražaus gyvenimo ir, pagaliau, neliktų vilties Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę atgauti. Todėl padirbėkime! Padirbėkime iš visų išgalų!

ISPILDYKIME SLA narių jau senai įsivienusį šūkį: gaukite bent vieną naują narį laike šio vajo!

Lietuvių Protestas Nacių Vyriausybei

PASTARUOJU laiku LKFSB žinių agentūra gavo raštą, kurį lietuviai pasiuntė nacių vadovybei po konferencijos, įvykusios Kaune, balandžio 5 d., šiais metais. Tas raštas, aišku, labai atsargiai suredaguotas, bet jau ir tame “atsargume” matosi išdėstyti lietuvių nepasitenkinimai okupantų režimu ir noras Lietuvą atstatyti nepriklausoma.

To rašto sutrauką perspausdino Draugas rugsėjo 11 dienos laidoje ir mes čia pakartojame kai kurias vietās tos sutraukos.

Rašte pažymima, kad lietuvių tauta semiasi įgėjų iš garbingos savo praeities. Pasinaudoję tautų amžina apsisprendimo teise, lietuviai atkurė didelėmis aukomis, nepriklausomą Lietuvos valstybę ir apgynė ją 1918—1920 m. Lietuviai gerbė tarptautinę teisę ir ją rėmė savo santikius su kaimynais.

Toliau nupasakojama, kad rusai neišsilaikę 1920 metais sudarytos sutarties ir 1926 metais pasirašyto nekariavimo pakto, Lietuvą pavergė ir lietuvius kankino. O po to, kai rusai iš Lietuvos prašalinti, lietuviai išnaudojo paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę ir atstatė tautos suverenumo teises. To pasekoje sudarė laikiną Lietuvos vyriausybę.

Dar toliau memorandumė primenama, kad įvedus vokiečių civilinę administraciją, buvo panaikinta laikinosios Lietuvos vyriausybės veikla. Lietuva paliovė naudotis nepriklausomybės teisėmis. Primenama įvykintos represijos prieš pavienius bei prieš Lietuvos mokslo įstaigas. Pasisekoma dėl bolševizmo pavojaus ir pabrėžiama, kad kai tik laisvę atgaus — Lietuva galės sėkmingai kovoti prieš tą pavojų.

Vėl pabrėžiama, kad Lietuvai būtina reikia grąžinti nepriklausomybės teises. Del tos pat priežasties reikia sustabdyti represijas prieš pavienius lietuvius ir įvairias Lietuvos įstaigas, ir leisti uždarytoms Lietuvos įstaigoms išnaujo pradėti savo darbus.

Draugas užbaigia: “Toks, maždaug, memorandumo turinys, kuriuo 90 Lietuvos žmonių-atstovų reikalavo, kad Lietuvai būtų grąžinta laisvė, nepriklausomybė, savaraištybė. Kaip vėlybesnį faktą įrodė, naciai dar labiau ėmė siausti. Neabejojama, kad dabar visi lietuviai žmonės tiki, kad tik demokratijų pergalė Lietuvai tegali atnešti laisvę”.

Prie to, kas čia telpa, reikia dar pridėti ir tai, kad sutartis su Lietuva sulaužė netik rusai, bet tą patį padarė ir Hitleris: visų pirmaisiai jis atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdą, o paskui, pradėjęs karą su Rusija, taipgi į Lietuvą įsiveržė, ją pavergė ir Lietuvos žmones didžiausiomis represijomis persekioja. Bet mes neturime nusiosti vilties, kad naciai iš Lietuvos bus išguiti ir Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma. To atsiekimui daug ir nuo mūsų, amerikiečių, priklauso.

Mažiau Optimizmo

ITALIJOJE eina dideli-krūviniai mušiai. Tai bene didžiausi sąjungiečių su vokiečiais susirėmimai laike šio karo. Pirm šio susirėmimo sąjungiečiai yra atsiekę nemazą ir didelių laimėjimų: Libijoje, Tunisijoje ir Sicilijoje. Pamažu laimima ir pačioje Italijoje. Del pirmesnių ir dabartinių laimėjimų demokratiškojo pasaulio žmonės pusėtinai džiugauja ir, bedžiugaudami, kai kurie mano, jog karas jau laimėtas. Bet, toli gražu, taip nėra.

Rugsėjo 15 dienos vakare Suv. Valstijų izdo sekretorius, Morgenthau, pasakė per radio prkalbą, ragindamas pirkti kodaugiau karo bonų. Toje prkalboje jis nupiešė ir dabartinę padėtį. Nupasakojo, kad Sicilijos užėmimas Amerikai daug kainavo. Ypač medžiaginiai nuostoliai. Tai išdėstęs, jis pasakė: “Susilaukime buvę paikais, kudiškiškais, per dideliais optimistais (matytojais visame tik gero) ir per dideliais patistikotojais. Tai kriminališka. Kriminališka todėl, kad kiekvieną sykį, kai tik nusistatome, jog karas jau laimėtas, mes pasirašome mirties dekretą tukstančiams, dviem ar penkiems tukstančiams mūsų kareivių ir jureivių. Lai užveizdos praleidžia mažiau laiko pasakojimui, kokių puikų darbą mes atliekame — apie ką visi žino — ir tepraleidžia daugiau laiko darbo atlikimui. Lai darbininkai mažiau galvoja apie tai, kiek smaugumo jie turi šeštadienių naktimis ir lai jie daugiau galvoja apie padidinimą produkcijos ir pirkimą karo bonų”, pasakė p. Morgenthau.

Toliau jis pareiškė, kad kai tik Italija pasidavė, žmonėse susidarė nuomonė, kad karas jau laimėtas, jog laikas jau nustoti imti vyrus į kariuomenę, laikas nustoti gaminti ginklus, sumažinti taksus ir atsiolus atsi-kvėpti.

Jis nupasakojo apie dideles amerikiečių kovas Italijoje. “Esa, ten per savaitę laiko nepadarėta didelės pažangos ir panešta dideli nuostoliai. Jis pasakė, kad šiandien padėtis išrodo kritiška. Dar reikia daug kovoti paėmimui Italijos: reikia pereiti dar 500 mylių, kuomet vokiečiai kovoją už kiekvieną žemės colį. Ims mėnesius, kol paimsime Italiją, bet ir tai Vokietija dar nebus pasiekta. Reikės dar toli eiti, kol ją pasieksime.

Todėl reikia paklausti gero patarimo, nes dar ne laikas nuleisti rankas namų fronte. Reikia dar daugiau pastangų karo pramonėje. Reikia pirkti kodaugiau karo bonų. Tik tokiu būdu padėsime karą laimėti ir tik jį laimėjus reikiama pasidžiaugtime bei pasilsėsime.

Mažiau optimizmo!

Apžvalga

NAUJENOS rašo apie valstybės sekretoriaus neseniai pasakytą kalbą ir tarpe kita ko, sutraukoje, pažymi:

“Valstybės departament o galva pareiškė, kad po šio karo turės būti sudaryta tarptautinė pasaulio taikos sistema, dalyvaujant joje didelės ir mažos valstybės. Šitoje sistemoje kiekviena tauta mylinti tauta turės pasižadėti, kad visi jį nesutikimai su kitomis tautomis bus pildomi taikiu sprendimu.

“Tarptautinė pasaulio taikos organizacija turėtų ginkluotą įgėją agresoriams sudrausti ir tarptautinį teismą gindams tarp tautų spręsti. Bet ta organizacija nesikiš į vidujinius atskirų tautų reikalus, palikdama juos kiekvienai tvarkytis savo viduje taip, kaip joms geriausia patinka su ta sąlyga tačiau, kad jos gerbtų kitų teises.

“Dėstydamos Suvienų Valstijų užsienio politikos principus, sekretorius Hull, du kartų pabrėžė mažųjų tautų teisę būti nepriklausomomis. Jisai tarė:

“Kiekviena suvereninė tauta, didelė arba mažą, yra įstatymo atžvilgiu lygi kiekvienai kitai tautai.

“Visos tautos, didelės ir mažės, kurios gerbia kitų teises, privalo būti laisvos nuo išorinio kišimosi į jų vidaus reikalus”.

KELEIVIS Laisvei daro sekamą pastabą: “Pasiklausykite, ką rašo Laisvė (Nr. 208) Maskvos agentai apie Amerikos ir Anglijos armijas:

“Visi žmonės laukė ir tikėjosi, kad dabar... kai Raudonoji Armija taip smarkiai muša mirtinąjį priešą, Anglija ir Amerika taipgi kirs jam iš vakarų. Bet laikas bėga, o mūsų armijos nesijudina: jos yra Afrikoj, jos yra Sicilijoj, jos yra Anglijoj, jos yra Artimuose Rytuose, bet jos stovi ant vietos, jų kanuolės tyli...”

“Taigi tikrai Stalino armija “desperatiškai” kovoją. O alijantų armijos ir judėt “nesijudina”; jos stovi ant vietos ir “jų kanuolės tyli...”

“Ar galima būtų šlykštesnį melą apie Amerikos ir Anglijos armijas sugalvoti?

“Tos armijos jau sudaužė fašizmo imperiją Afrikoj; iš Afrikos jos persikėlė juromis į Siciliją ir ją užkariavo; iš Sicilijos jos įsiveržė Italijon su 40,000,000 gyventojų, paėmė jos karo ir prekybos laivyną, užėmė svarbiausius uostus. Tai juk didžiausi laimėjimai!

“Ir visa to akyvaizdoje Laisvės komunistai nesigėdi meluoti savo skaitytojams, kad Amerikos ir Anglijos armijos “nesijudina iš vietos”, kad jų “kanuolės tyli!”

“Biauru!”

SANDAROS skyriuje “Ruožai”, V. S. rašo:

“Musiškiai bolševikai bando surasti visokių priekabių prie Amerikos lietuvių konferencijos, įvykusios Pittsburghe, tačiau tas jiems blogai sekasi. Kaip ne kraipo, kaip ne sukinėja žodžius ir mintis pareikštas suvažiavime, vienok to milžino pajudinti negali.

“Pav. Chicago Vilnis parašė: “Senatorių Tunnell (iš Delaware) užpylė ant ponų delegatų šalto vandens, pareikšdamas, kad šio laiku niekas negali duoti aiškaus plano, kokioje formoje pasireikš tos kitos tautos laisvė”.

“Kame gi čia, tavorščiai, tas šaltas vanduo? Nesvarbu juk kaip bus atsteigta pavergtų tautų laisvė, bile bus atstatyta, o kad taip įvyks, tai mištas senatorius aiškiai pabrėžė. Tie, kurie darbuojasi

Lietuvos pavergimui, tie nesitiki inspiracijos iš bile vieno senatoriaus ar kongresmano.

“Minėto suvažiavimo delegatai, kurių skaičius siekia 450 vienbalsiai pasisakė už laisvą, nepriklausomą Lietuvą. Tai yra mūsų troškimas, mūsų pasirijimas, kuris pilnai atitinka visos lietuvių tautos vailai. Tokie svetimi opinijos ir balsų falsifikatoriai neįstengia nuneigti šio fakto”.

VIENYBĖJE J. Tysliava, plotojai priminęs Amerikos lietuvių konferencijoje atliktus darbus, tarp kita ko pridėda:

“Reikia pastebėti, kad Amerikos lietuvių konferencijos metu, Pittsburghe, parduota nemazai karo bonų (už \$135,000 — T.).

“Be to, delegatai pranešė, kiek įvairiose kolonijose lietuvių yra pirke karo bonų.

“Amerikos lietuviai yra nusistatę išpirkti 10,000,000 dolerių vertės karo bonų!

“O ką kalbėti apie tuos konferencijos nutarimus, liečiančius Amerikos lietuvių organizuotą pagelbą Lietuvai, lietuvių tautai?”

“Visa tai blaškyte išblaško visus tuos piktus ir nieku nepagrįstus gandus, kurie sąmoningai buvo sklaidžiami šiai konferencijai pakenkti.

“Toks šios konferencijos delegatų gausumas dar kartą parodė, kur eina ir ko siekia organizuotoji Amerikos lietuvių visuomenė”.

NAUJOJE GADYNEJE J. D. rašo:

“New York Times rugsėjo 4 d. įdėjo Lietuvos pasiuntinio Washingtono p. Zadeikio laišką, kuriame jis pasisako, kad

“Išvairius nacius lauk Lietuva bus linkusi remti jos busimus santikius su Sovietų Sąjunga Maskvos sutartimi iš 1920 metų liepos 12 d., pagal kurią sutartį Rusija laisva valia ir visiems laikams atsisakė visų suverenų teisių į Lietuvą lietuvių tautos naudai. Bukime tikri, kad laisvę mylinti Sovietų Sąjunga neatsakys tos pat laisvės ir nepriklausomybės savo mažiesiems kaimynams”.

“Šitą p. Zadeikio pasisakymą reikia sveikinti. Lietuva negali remti savo ateities 1939 metų spalio 10 d. savitarpės pagelbos sutartimi, nes ta sutartis pasirodė apgaulė, o rusų įvestieji į Lietuvą garnizonai buvo Trojos Arklys. Lietuvos teritorijos tikrasis šeimininkas yra lietuvių tauta, o ne Berlyno ar Maskvos valdovai.

“Ar Rusija sutiks su lietuvių tautos pageidavimais ir laisvės troškimu, niekas nežino. Bet jei ji sutiktų, ji užsi-pelnytų pažangiojo pasaulio pagarbos ir amžino lietuvių tautos dėkingumo”.

DARBININKAS rašo: “Kiniečių anglų kalba laikraščių rašo, kad 10,000 komunistų kareivių puola kiniečių kariuomenę, kelia maištą šaly, ir tokiu būdu gelbsti japonams.

“Koumintango vykdomasis komitetas pasmerkė Kinijos komunistus maištininkus, ir pareiškė viltį, kad jie sustos arde kiniečių vienybę ir nekenks kiniečių karo pastangoms prieš japonus.

“Kaip žinoma, ginkluotos komunistų jėgos jau senai veikia Kinijoj. Prasidėjus karui su Japonija, tos komunistų ginkluotos jėgos siūlėsi Kinijos armijai į pagelbą, bet jos nebuvo priimtos.

“Todel dabar Kinijos komunistų jėgos įvairiais būdais nori pakenkti Kinijos armijai kariauti prieš japonus”.

FIZINIS IR DVASINIS ŽMOGAUS PAVELDEJIMAS

Rašo Prof. VYTAUTAS BACEVICIUS

DISKUODAMAS ne kartą su mūsų žmonėmis paveldėjimo klausimu, pastebėjau, kad net ir mūsų išlavintų inteligentų žymi dalis nėra tinkamai susipažinusi su šiuo klausimu, pripažindama vien tik žmogaus fizinį paveldėjimą ir atmesdama dvasinį paveldėjimą (kuris yra daug svarbesnis), tuom parodydama savo materializmą bei savo nesugebėjimą galvoti abstraktiškais kategorijomis.

Kas tuo klausimu įdomaujasi, gali gauti išsamią žinias psichologijos mokslo veikaluose, nes psichologijos mokslas, kuris tik bendrais bruožais paliečia žmogaus fizinį paveldėjimą, praveda paralelę su dvasinio paveldėjimo tyrinėjimu.

Žmogaus fizinio paveldėjimo daugiau užsiminėja medicinos mokslas.

Kadangi sąryšis su filozofijos studijomis universitete buvau išjęs psichologiją, tai šiandien skaitau savo pareigą supažindinti nors suglaustoj formoj skaitytojus su paveldėjimo klausimu. Šį rašinį padalinysiu į du skyrius: pirmas — fizinis paveldėjimas, antras — dvasinis.

I. FIZINIS PAVELDEJIMAS

Vaiko fizinis paveldėjimas nuo tėvų gali būti sekamas:

- 1) fizinių sąrybių paveldėjimas:
 - a) fizinių bruožų paveldėjimas,
 - b) kuno ypatumų paveldėjimas;
- 2) fizinių polinkių paveldėjimas,
- 3) fizinių defektų paveldėjimas,
- 4) fizinių savybių tobulėjimas bei jų degeneracija.

Fizinius bruožus vaikas paveldi nuo tėvo ar motinos, arba nuo abiejų dalinai. Čia reikia pastebėti, kad paveldėti bruožai ar šiaip fizinės savybės gali būti normalios, arba išriškintos, ar sumažintos, pav.: Vaikas gali turėti “motinos akis”, “tėvo nosį”, bet gali pasitaikyti, kad jei tėvas turėjo didelę nosį, tai vaikas ją turės dar didesnę, tuomet skaitosis, kad paveldėjimas yra išriškintas; arba motina bus, daleiskim, mažo ugio, o dukterė ar sunas dar mažesnis. Motina turės pailgą veidą ir vaikas taipgi — tatau bus normališkas bruožų paveldėjimas. Vaiskai gali paveldėti vieno iš tėvų visus galimus fizinius bruožus, kaip tai: veido ir viso kuno formą, akių spalvą ir formą, nosies, smakro ir kaktos formą, plaukų spalvą ir savybes (pav. tėvo plaukai sukasi, vaiko irgi, arba tėvo plaukai lygūs, vaiko panašiai).

Antras klausimas, tai ypatumų paveldėjimas. Vaikas gali paveldėti įvairiausių ypatumų arba kūniškas tėvų žymes, pav. ant veido duobukės, kurios atsizymi šypsenoj; šypseną, kuri iš dalies yra dvasinio pasireiškimo rezultatu, gali būti taip pat paveldėta. Nektartą sakoma, kad kuomet sunas šypsoi, tai “prieš akis atsistoja gyvas tėvas”. Duobukė smakre taip pat gali būti paveldėta.

Įvairios karpos ar šiaip žymės ant kuno irgi buna dažnai paveldėtos, del nereguliariško glandų veikimo, panašiai kaip tai pasireiškė pas vieną iš jo tėvų. Gerklės garsinės stygos taipgi gali būti paveldėtos, tuo budu vaikas gali turėti tėvo ar motinos balso tembrą ir diapazoną; pav.: tėvas yra bosas ir sunus bosas, tėvas — cipiantis tenoras (vos ne sopranas) ir sunus panašiai. Juokas taip pat gali būti paveldėtas. Bet čia jokios taisyklės nėra, nes ne visos savybės buna vienodai paveldėtos.

Trečias klausimas, tai fizinių polinkių paveldėjimas. Visi fiziniai polinkiai yra surišti su dvasiniais polinkiais. Motina budama labai seksapiliška turės, daleiskim, palinkimą palaidai gyvenimui; dukterė taip pat tą palinkimą jaus. Tačiau čia nereikia maišyti polinkių paveldėjimą su išauklėjimu, nes vaikas gali būti rupestingiausias išauklėtas, o polinkis gali būti toks stiprus, toks gaivališkas, “gamtiškas”, kad tėvai jo nesuvaldys. Kitas pavyzdys: motina turi palinkimą storėti del nereguliariai veikiančių tam tikrų glandų, dukterė, žiurėk, panašiai storėja.

Ketvirtas klausimas — tai fizinių defektų paveldėjimas, kaip tai: mikčiojimo, kuris dažniausiai pasitaiko del kokių nors trukumų nervų sistemoj; venerinių ligų, ypač sifilio (jei negydomas) paveldėjimas; plaukų slinkimas taip pat gali būti paveldėtas; pav. motina budama 24 metų amžiaus prarado plaukus ant galvos, dukterė pasiekus tą patį amžių irgi neteko plaukų; reiskia, motina pagimdė silpną, nenormalų organizmą, panašų į jos organizmą.

Defektų paveldėjimo klausimas rišasi su degeneracijos klausimu.

Penktas ir paskutinis klausimas, tai fizinių savybių tobulėjimas bei jų degeneracija.

Aukščiausiai jau minėjau, kad fiziniai bruožai ar šiaip savybės gali būti paveldėtos normalioje, išriškintoje arba nykstančioje formoj. Tad išriškinimas savybių gali būti padidintoj fizinėj formoj ir tada gali tapti nenormaliu, bet taip pat išriškinimo ar sustiprinimo dėka tam tikros savybės gali pasiekti tobulę formą; pav.: motina turėjo gražų veidą, gražias akis, grakščias kojas — dukterė išauga dar gražesnė; motina turėjo gražius plaukus — dukterė pasižymėjo dar gražesniais; tėvas atrodė kaip aržuolas gražus ir stiprus, o sunus tiesiog kaip Apolonas; motina yra apdovanota gražiu balsu, o dukters paveldėtas balsas pasirodė dar tobulėsnis, dar gražesnis, nors jina dar nepradėjo dainavime lavintis ir be to jos balsas turi motinos tembrą.

Čia turime suprasti, kad fizinis žmogaus tobulėjimas vyksta per generaciją evoliucijos keliu ir tame procese didelę rolę lošia gyvenimo normalios sąlygos.

Bet taip pat gali per eilę generacijų tęstis fizinis žmogaus degeneracija, t. y. iškrypimas, ar gerų savybių nykimas. (Daugiau bus)

Nepriklausomos Lietuvos Vieta Busimoje Europoje ir Pasaulio Taikos Sistemoje

(Referatas, skaitytas Amerikos Lietuvių Konferencijoje, Pittsburgh'e, 1943 metais, rugsėjo 2 dieną)

Gen. Storo Pulk. K. GRINIUS

(Užbaigta)

Savo ruoštu, gynyso sekmingumas pareis nuo to, kaip greitai numatytoji pagelba ateis, ir nuo specifinio besiginančiojo pajėgumo. Šios dvi aplinkybės ir tarpusavyje tarpiai rišasi. Tikėdamasis greitos pagalbos, besiginantis gali būti kiekini silpnas. Atvirkščiai, pagelbai delsiant, ginantysis turi ilgiaus tesėti, vadinasi, turi būti pajėgesnis ir tt. Jei vidutinio kalibro valstybė, kaip Lenkija, 1939 metų rugsėjo mėnesį tegalėjo išsilaikyti vos apie 3 savaites, tai kagi bekalbėti apie mažesnes ar visai mažutėles valstybes!

Viena yra neabejotinai aišku: juo arčiau eventualaus agresoriaus, tuo kaimynų kariškas pajėgumas ir pasirošimas turės būti didesni. Kitais atvejais liekanti visiškai savarankiškomis, pats savisaugos instinktas mažoms valstybėms diktuoja įsikišti kelių įsijungti į stambesnius regionalius apsigynimo vienetus.

Aukščiau apibūdintą sistemą kai kas yra linkęs risti su "balance of power" sistema, nors šandien į tą sąvoką dedama įvairių įvairiausių koncepcijų. Nelygių minčių asociacija ir pripratimas, "balance of power" vieniems yra padoromo sinonimas, kitiems — atvirkščiai — "infamy". Mano apibūdintame "balance of power" karo prievolė skirstoma vienodai ir solidariai. Pati idėja pagrįsta regionaliais kariškais blokais tiek stipriais, kad galėtų atsilaukiuoti iki ateis sąjungininkų pagelba.

Vienas už visus, visi už vieną! Yra ir kitokių "balance of power" sąvokų. Viena tokių sąvokų stačiai siūlo Europą padalinti pagal upę Oderį ir plotus į rytus nuo Oderio, be ilgu kalbų, pavesti Sovietų globai. Matyti, to plano autoriai tikisi, kad prie tokio sutvarkymo ilgiems laikams tarp tautų ir rusų bus pasėta neapykantos sėkla. Vadinasi, ir vėl, anksčiau ar vėliau, jiedu vienas kitą ims ešti... o kiti žiūrės ir juoksis.

Nėra reikalo įrodinėti, kad tokiam planui pasipriešino visos tarp Vokietijos ir Rusijos esančios valstybės. Pagaliau, tą planą ir patys įvykiai pralėkė. Šandien Maskva jau meta akimis į visą Vokietiją. Oskierai ji jau nebeori tenkinis.

3) LIETUVOS PADETIES APŽVALGA GEOPOLITINIU POZIURIU

Likimo pastatyti tarp vokiečių, lenkų ir rusų (iki XVII šimtmečio), dar ir švedų senovės lietuviai buvo prate tarptautiniai galvoti ir manevruoti. Kitaip jie nebūtų išsaugoję savo savitumo, nepaisant ilgo lietuviškojo valstybinio užmetimo, šandien ir vėl atsirado Lietuva — valstybė.

Ir vėl ją supa tie patys kaimynai: rusai, lenkai, vokiečiai. Net atsirado ir švedai, nes, technikai tobulėjant, ir šiaip neperplaciusia Baltijos jūra. Šandien pasidarė visai menkute: ją per vieną naktį perplaukia Detroito statytas "swimming Jeep" ir per vieną valandą skersai perskrenda bent kuris sunkus bombanešis. Šandien švedai atsidūrė žymiai arčiau Lietuvos, negu jie buvo, sakysime, XVI šimtmety.

Tik meskime akį į žemėlapi! Mes ten matome, kad:

a) Tol, kol rytiniame Baltijos jūros krante egzistuoja nepriklausomos Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva, švedijos saugumas iš rytų, sausumos ir vandens prasme, yra užtikrintas. Tas pats galioja ir Rusijai, jos saugumui iš vakarų, iš Skandinavijos pusės.

b) Tos pačios nepriklausomos valstybės, tam tikrame laipsny, teikia papildomą garantiją švedijai ir jos saugumo oro prasme.

Vienas dalykas pulsi švedus čia pat iš erodromų prie Klaipėdos ar Talino, kitas dalykas nuo Pskovo-Minsko ribos. Analoginiai, tų valstybių nepriklausomybėje turi būti suinteresuota ir Rusija. Laukiant oro smugių iš Skandinavijos, bent kuris priešo lėktuvas turės pažeisti Suomijos ir Pabaltijo neutralumą, vadinasi, ipso facto, tas valstybes pastumė į sąjungą su Rusija, nekalbant jau apie tai, kad Suomijos-Pabaltijo priešlėktuvinė apsauga (tiek veikiamoji, tiek neveikiamoji) bandys skrendančiam priešiui kliudyti.

c) Suomijos saugumas, tam tikrame laipsny, priklauso nuo Estijos neliečiamybės. Šia prasme Estija neabejotinai sudaro Suomijos strateginio vietotarpio dalį.

d) Analoginio vietotarpio ryšio yra tarp Lietuvos ir Lenkijos. Išsiplešus visu šiauriniui Lenkijos šonu, Lietuvai, beabejo-

nės, sudaro Lenkijos strateginio vietotarpio dalį. Nesunku įsivaizduoti pasekmes Lenkijai tuo atveju, jei Lietuvoje įsisteigtų vokiečiai arba rusai.

e) Latvija užima begaliniai svarbią vietą tarp dviejų strateginių kaimynų: Estijos šiaurėje, Lietuvos pietuose.

Iš to, kas anksčiau pasakyta, nesunku matyti kad: — tiek švedija, tiek Rusija turėtų būti tiesioginiai suinteresuotos visu Pabaltijo valstybių nepriklausoma egzistencija.

— Suomija yra tiesioginiai suinteresuota Estijos neliečiamybe;

— Lenkija yra tiesiogiai suinteresuota Lietuvos neliečiamybe;

— Estijos su Lietuva atžvilgiu, Lietuva yra lyg piramidės pagrindas. Lietuvą užėmus, Latvija ir Estija pakimba ore. Štai kodėl 1940 metų aneksiją Sovietai pradėjo kaip tik nuo Lietuvos.

Skandinavija, Pabaltis ir Lenkija geopolitiniai turi bendro ryšio.

Išvada: Lenkijos-Pabaltijo-Skandinavijos komplekse Lietuva užima begaliniai svarbią padėtį. Lenkijos-Pabaltijo rėmuose, kai kuriais atžvilgiais, gal net ir sprendžiamąją padėtį.

Atsiminus, kas buvo kalbėta saugumo tema, ir persiėmus mintimis į gal but, ne taip tolimą ateitį, atrodo, kad Pabaltijo gyventojams pati gamta kaip ir diktuoja militariniai dėtis į didesnę Baltijos regionalinę vienetą su bendru karišku koordinacijos centru.

Rytiniame Baltijos jūros krante jo pietiniu komponentu būtų Lenkija, centrinui — Pabaltis (Lietuva, Latvija, Estija), šiauriniui — Suomija. Vakariniam Baltijos jūros krante — švedija, Norvegija su Danija, atrod, jau galutinai apsisprendę likti Atlanto komplekse. Lygiagrečiai, Lietuvai, Latvijai ir Estijai tikėtų sudaryti ekonominiai-politinė Baltijos sąjunga. Lietuvos santikiai su Lenkija ribotųsi apsigynimo susitarimu.

4) LIETUVOS SANTIKIAI SU LENKIJA

Mes suprantame, kad Lietuvos likimas Lenkijai gali turėti sprendžiamą išdavą. Juk netuščiom 1939 m. rugpjūčio mėnesį ir lenkų-britų sutartį buvo įtraukta agresijos prieš Lietuvą punktas, pagal kurį "casus foederis" pradeda veikti ir tuo atveju, jei agresorius įsiveržia į Lietuvą. Šiuo punktu patys lenkai pripažino Lietuvos strateginę svarbą. Tai yra viena medalo pusė. Tačiau ir Lenkijos likimas Lietuvai gali turėti sprendžiamos reikšmės. Tam įrodymas — 1939 metų vokiečių-rusų susitarimas, sekusieji po to įvykiai ir 1940 m. VI. 15 rusų į Lietuvą įsiveržimas.

Iš to, kas čia pasakyta, aiškiai seka, kad tiek lietuviai, tiek lenkai turi bendrų saugumo reikalų — panašiai, kaip kad jų buta ir žiloje senovėje. Bet čia skersai kelią stoja 1920 metų spalio mėnesį Lietuvos padaryta ir iki šiai dienai dar lenkų neatitaisyta skriauda. Aš turiu galvoje Lietuvos sostinės Vilniaus pagrobimą.

Šią bylą lietuviai laikė ir tebelaiko tarptautine byla. Lietuviai mano, kad jos padoriu ir Lietuvai priimtinu išsprendimu yra užinteresuotos visos Naujosios Europos planavimu susirupinusios valstybės. Ulimatavimu keliu 1938 m. primestas santikių atnaujinimas padėties nepakeitė. Manau, nesukysiu sakdamas, kad Vilniaus skriaudos atitaisymą visi lietuviai, kur jie nebūtų, laiko preliminarine sąlyga padoriems, kaimyniniams santikiams nustatyti.

Ta prasme būtų padarytas didelis žingsnis pirmyn, jei, jau dabar, lenkų atitaisyta mos institucijos trėmimo lenkų visų lietuvių laukiamą Vilniaus reikale pareiškima, nors ir "declaration of intentions" formoje. Vilniaus miesto ir jo sryties lenkiškai kalbančių gyventojų kultūrinės buklės apsauga, esant geriems norams iš abiejų pusių, manyčiau, nebūtų sunku priimtinu būdu sutvarkyti, išneant iš bendro humanitarinio intereso ir Vakarų Europos civilizacijos, per šimtmečius kurtos tradicijos.

5) LIETUVOS SANTIKIAI SU VOKIETIJA

Budamas sveiko proto ir ramaus budo, į visus hitlerinės Vokietijos prajovus lietuvis nuo pat pradžios žiūrėjo šaltai ir skeptiškai panašiai, kaip blaivas žmogus gali žiūrėti į nusigėrusį.

Lietuvius aiškiai matė, kad, didybės karštingės apimta, Vokietija eis pasirinktu keliu iki galo. Prates per ilgus šimtmečius su vokiečiais santikiai, lietuvis nebuvo per daug nustebinatas nei Klaipėdos ultimatumu, nei rugpjūčio 23 d. su Maskva padė-

rytu susitarimu, nei rugsėjo 1 d. vokiečių iniciatyva pradėtu karu. Sukandęs dantis jis žiūrė, kai šandien putojantis vokiečiai, su bizonu rankoje, vaiko Lietuvos ukinkus iš jų ukių, kai naujojo kryžiuočių Magistro-Fiurerio vardu mobilizuojami jauni vyrai eiti kraujo lieti už apsvaigusio Herrenvolko ateitį, kai Lietuvos berniukai ir merginos varomi masėmis dirbti į griuvančius Vokietijos fabrikus. Su pasipiktinimu jis klausosi vokiškojo klieidėjimo apie Lebensraumus ir Blutopfer — kraujo auką.

Sukandęs dantis lietuvis žiūrė ir laukia valandos, kad iš to paties vokiečio įgytą ginklą jįsai galėtų atkreipti prieš prusiškąjį engėją, kad ir vėl nusikratytų jo pančių. Lietuvis dar nepamiršo ano karo okupacijos laikų, nepamiršo nei teutoniskų ordų siautimo Žemaitijoje 1919 metais.

Už visus savo darbus žiaurusis okupas susilauks užsipelnyto atpildo, o Lietuvai padaryta materialinė žala turės būti, iki paskutinio cento, Reicho atlyginta.

Bėgančio okupanto kulnis mindamas, lietuvis eis iki Kuršių pajurio, iki Klaipėdos.

6) LIETUVOS SANTIKIAI SU RUSIJA

Per šimtmečius su Maskva santikiau-dama, Lietuva pergyveno įvairių politinių ruošų. Buvo karų, buvo okupacijų, retkarčiais buvo ir bičiulystės pasireiškimų. Pradėtas 1920 metų liepos 12 d. sutartimi, paskutinis gero sugyvenimo ruošas tęsėsi iki šio karo pradžios, kai Maskva 1939 metų rugsėjo mėnesį staiga pareikalavo teisės patstatyti Lietuvoje savo įgulas. Nepaėjus ir mečams, Lietuva buvo Sovietų okupuota. Prasidėjo baisusis Lietuvai metas. Dar iki šios dienos okiškasis okupas Lietuvoje naudojasi rusiškojo pirmtakuno "kollektivizacijos dovana". Ir jei ne staigus 1941 metų birželio 22 d. posukis, lietuvių tauta tikriausia būtų buvusi galutinai išdeportuota, išblaškyta, sulikviduota. Dešimties tūkstančių mūsų brolių ir seserų, jokios pagalbos nepasiekiami, dar ir šandien miršta beribiuvose Sovietų plotuose. Taip, lietuvių tauta liko Maskvos bėsių apgauta ir sužeista.

To nepaisant, geografinėje kaimynystėje su rusais teks gyventi ir toliau, ir tai nepaisant Rusijos spalvos. Noroms-noroms, abiem pusėm reikės įsikišti vadinamojo "modus vivendi" — sugyvenimo budo.

Koks tai Sovietų publicistas 1941 metais, jau kovai su vokiečiais įpusėjus, išsitarė, girdi, 1939—1941 metų Sovietų laikyseną Lietuvos atžvilgiu diktavo militariniai samprotavimai. Nors toks pasiteisinimas ir nevisai įtikinantis skamba, tačiau, manau, jis galėtų būti eventualiai panaudotas diskusijų baze.

Turiu įspūdį, kad mums, lietuviams, būtų svarstyti atstatymas padėties, kuri buvo prieš šį karą. Praktiškai tas reikštų grįžimą prie padėties, pagrindiniai išeitai iš 1920 m. liepos 12 d. mūsų sutarties su Rusija. Bet čia bus reikalingi ir stambūs korektyvai. Vienas iš jų būtų atlyginimas Lietuvai už padarytus 1939—1941 metais nuostolius, nepamirštant kompensuoti ir nuo 1920 metų nedamokėtas Lietuvai skolas. Aš čia turiu galvoje anais metais Lietuvai pasiulytą, bet niekuomet Sovietų neįvykdytą pažadą dėl nuostolių atsiminti mūsų nuo kelmo.

Bet visų pirmausia mes iš Maskvos laukiame išlaisvinimo mūsų deportuotų brolių ir seserų.

7) LIETUVOS SANTIKIAI SU LATVIJA IR ESTIJA

Nelygu kitos krypties, mūsų santikiai šiame bare atrodo kogeriausi. Šiokių-tokių geopolitinių skirtingumų nepaisant, visos trys Pabaltijo tautos nuoširdžiai tiki, kad po šio karo joms pavyks sudaryti Baltijos sąjungą. Tam tikslui pasiekti šandien darbuojasi visa eilė komitetų ir institucijų.

Pabaltijo gaunamos žinios rodo, kad ta prasme stipri srovė reiškiasi šandien ir pačiuose tų kraštų gyventojuose. Kaip matote, noras įeiti į sąjungą iš Pabaltijo tautų pusės yra didelis. Didelė ta prasme pažanga būtų padaryta, jei Baltijos jūros saugumo kompleksu tiesioginiai ir aktyviai susirupintų švedija.

8) IŠ V A D A

Baigdamas šį savo kiek ilgoką referatą, dar kartą pabrėžiu kalbas savo tik vardu ir reikiąs tik savo nuomonę.

Tą ar kitą Lietuvos užsienio politikos žodį tars Suverenė ir Demokratinė Lietuva per savo laisvai ir nevaržomai rinktus tautos atstovus ir tautos pastatytą valdžią. To nepaisant, budami savo tautos atžala, mes čia, laisvame pasauly atsidūrę, įvairių pasaulėžiūrų ir užsienių žmonių, susibūrę į įvairias visuomenines organizacijas, turime ne tik teisės, bet ir prievolės rūpintis mūsų tėvų žemės likimu, ruošti dirvą jos atgimimui ir aiškinti ateities perspektyvas. Šandien okupuota sukaustyta Lietuva-tėvynė laukia Demokratijų pergalės ir jų, broliai amerikiečiai pagelbos!

Svetimi Balsai

CHICAGO Daily Tribune rugsėjo 1 dienos leidoj, viename savo editorialų sako: "Eikš, eikš, ponas Bracken"... Anglijos Informacijų ministeris Brendan Bracken, budamas New Yorke, išvadino penktakolumnistais visus tuos, kurie mano, kad Rusija gali sudaryti su Vokietija atskirą taiką. Girdi, tai skaudus Rusijai įžeidimas, manyti, kad Rusija gali pasitraukti iš karo, kadangi Rusija dar nėra niekad sulaužius savo žodį, nuo pat sovietų įsikurimo.

Čia ponas Bracken savo pasitikėjimą Rusija remia Rusų-Anglijos sutarčia iš 1942 m. birželio mėnesio, kurioje tai sutarty abi šios valstybės tvirtai prižada jokios sutarties nė paliaubų su Vokietija nedaryti atskirai. Tokio Rusija pasitikėjimo priedui, p. Bracken galbut tą patį kalbėjo ir ponui Hull, kuomet Quebec'e jiedu susiėjo.

Ponas Hull taip pat grieštas šalininkas sutarties, kurią sudarė ponas Roosevelt ir Litvinov 1933 metais. Amerika pripažino Stalinov valdžią ir ta valdžia sutiko nesikišti į mūsų naminius reikalus, nesikėsinti pakeisti mūsų valstybės valdžios formos, nėgi duoti prieglaudą ir paramą tokiai organizacijai (kominternas), kuri planuotų jėga nuversti dabartinę Amerikos valdžią. Bet ilgai netrukus p. Hull susidūrė su skaudžiomis savo pareigų užduotimis, kada prisiejo

Miškuotasis Oregonas

JAU ĮVAZIUOJANT šiaurinėn Kalifornijon ir skriodžiant Meksikos pasieniu, prasideda augmenų pasaulis. Rodos, atsirandi visai skirtingame pasauly palikus užpakalį smėliuotus dykumas ir mirtinguosius dezertus... Vaidas pasikeičia visai skirtingu. Tarytum naujas pasaulis didžiudamasis tiesiasi savo augalais, žaliais medžiais ir miškingumu.

Turbūt Gerb. Skaitytojas yra girdėjęs Oregono valstijos vardą garsiu savo miškingumu, medžių didumu ir gausingu pušynais ir eglėnais bei lietuviškais beržais. Tik įžengus žingsnį į Oregono teritoriją atsiduri miškyne... Tai Oregono turtai ir garsiosios eglės bei pušys savo didumu ir stiebumu. Vaziuojant San Joaquinės slėniu matai tolu-moje aukštus kalnus apdengtus viršūnėse baltu amžinu sniegu, o pašlaitės apaugę šilynu ir dangų remiančiomis eglėmis. Vaidas neatšigrožėtinas, tiesiog nuostabus ir akį neatitraukiantis...

Toliau tęsiasi lygumos šimtais mylių il-gumu su tiesiai augančiomis pušimis ir kitais spigliuotais medžiais. Kiekviena pušis savo šilui ošia, sako lietuviška patarlė. Niekur kitur nematysi tiek daug ir tiesiai savo liemeniu augančių pušų ir eglų, kaip Oregono valstijoje. Čia visa valstija paskendusi spigliuotuose medžiuose. Oras labai švarus ir tyras, malonus krutinei ir begaliniai sveikas džiūva sergantiesiems. Miškus dar papuošia srauniai tekančios upės, kurios čia rėžo miškus į atskiras dalis. Tarp miškų matysi ir žaliuojančių pievų, kurios žinoma savo žalia spalva palaiko tik vandeningų upių bei upokšnių dėka. Jose ganosi prijaunimai laukiniai arkliai, galvijų kaiminės ir didžiausi burali avių. Miškuose taipgi ganosi galvijų bandos, kurios sau laisvę randa ištisus metus laiko. Čia niekas jų nevaiko ir netrukdo ganytis šilynuose. Tik savininkai su darbininkais atvyksta čia jų išmėlsti ir pieną gabenasi trokiais... Avys auginamos vilnų reikalui ir jos duoda didelį nuosimtį vilnonių apvalkalų, kurie gaminami tik iš tikrųjų vilnų. Arkliai ganydamiesi ištisus metų metus nieko nebaido, virsta laukiniais ir pamatę žmogų ar traukinį sukelia didžiausias lenktynes.

Didžiausia valstijos ir visos Amerikos Oregono produkcija ir gamyba yra miško kirtimas ir medžių apdirbimas. Čia susikurę miestai ir miesteliai stovi tik dėka anksčiau pastatytų lentpjūvių (tartokų) ir kitų fabriku medžio apdirbystės reikalams. Fabrikų kamainai stiebiasi ir stengiasi pralenkėti eglų ugi... Dumai čia amžinai ruksta ir darbas verda dieną ir naktį apdirbant medį ir pjaustant lentas, ornamentus, baldų formas ir kitus medžio išdirbystės dalykus. Upėmis plukdoma sėliai iki artimųjų miestų ir čia medis išdirbamas vienokia ar kitokia forma. Upės ir miškų upokšniai užtvindyti medžiais ir ilgiausiais sėliais. Upių krantai užversti didžiausiomis eglėmis primenančiomis Kanados 150 metrinos Valingtolijas... Medžių ir lentų kruvos tęsiasi mylių mylias. Laukiama išvežimo į pareikalavimų vietas ir stotis.

Amerikos Suv. Valstijos gauna didžiausią nuosimtį medienos iš Oregono valstijos. Veik visas medžio apdirbimas paeina iš čia. Oregono valstijos gyventojai nežino kito kuro kaip tik medis. Čia kiekvienas namas išanksto yra apsirūpinęs medžio kuru del šaltos žiemos laikmečio.

Oregone žiema prasideda anksti ir pir-

Rusijai siųsti protestą už šio punkto toje sutarty laužymą. Rusija protestą apėjo ir laužymus tęsė toliau. Ji to nevengia ir dabar. Ir šandien, net į karą neatsižvelgiant, niekas neabejoja, kad komunistų partija šioje šaly veikia kaip Rusijos tikslų agentūra.

Rusija pasirašė Kellogg-Briand'o pakta karo paneigimui, ir pati 1939 m. pradėjo kariuoti Suomiją. Rusija, ginklu grumodama Rumunijai, atplėšė Besarabiją. Tais pačiais metais Rusija, grumodama ginklu, privertė Lietuvą, Latviją ir Estiją pasirašyti taip vadinamą "saugumo sutartį", kurioje Rusija prižadėjo toms Pabaltijo valstybėms neliesti ir netrukdyti jų suverenumo teisių, ypatingai nekludyti tų valstybių ekonominės sistemos ir valdžios organizacijos. Bet, po 10 mėnesių, Stalinas į tas tris valstybes nusiuntė ginkluotą kariuomenę, išdraskė jų valdžios organizacijas, likvidavo profesional-vidujinę žmonių klesą, urmu išgabenant pavienius asmenis į koncentracijas, o pačias valstybes, prievarta sugrudo į Rusijos uniformą.

Šitie faktai tai dar nėra visi pavyzdžiai Rusijos elgesio, bet užteks. Dabar vertėtų, kad Anglijos užrubežų ministeris Eden, poną Bracken nusivedęs į pašalį, jį supažindintų su gyvenimo faktais.

J. J. BACHUNAS.

mieji sniego krituliai jau pasirodo paskutinėmis rugsėjo dienomis. Čia žiemos būna gilių sniegu ir šaltos. Bet eglės ir pušys amžinai žaliuoja ir didingai stiebiasi...

Rugsėjo mėn. 15 d. čia prasidėjo Amerikos kariuomenės didieji rudens manevrai. Sakoma, kad šiuose manevruose dalyvauja viso vienas milijonas karių ir įvairiausių rūšių karo daliniai. Pagal Amerikos karo spaudos pranešimus, šie manevrai yra vieni iš didžiausių istorijoje. Tai pirmu kartu Amerikoje ir visame pasauly sudaryta planai ir manevruotė vienam milijonui karių vienu laiku. Tuomi norima karo strategams patirti kaip dideliu frontu ir kokių skaičiumi vyrų galima vienu įsakymu valdyti ir mesti į karo lauką... Panašūs Amerikos kariuomenės milžiniški manevrai buvo įvykdyti Louisianos valstijoje 1941 metais.

Oregono miškuotos lygumos bei eglingai kalnai manevrams čia ypač tinka. Gamta ir josios augalai tikrai apdovanojo Oregono valstiją miškingumu. Norėdamos vaidais pergyventi Lietuvą, gerb. skaitytojas atvyk į Oregoną pamatyti aukštų pušų, tiesių eglų ir lietuviškų beržų pavasary tekančia sala...

KAREIVIS PETRAS JUKNYS.

Daina Apie Lietuvą

Margi paukščiai padangę sukas;
Musų žemėn sugrįš jie tikrai.
Po žemaičius, Aukštaičius ir Dzukus
Dainuos upės, kalnai, ežerai.

Tenai pirkios medinės rymo;
Beržai laužia šakas vieškelius —
Musų žemę kvepės arimai,
O širdy Lietuva žaliuos.

Mes užarsim kiekvieną pėdą,
Užakėsime dirvų marias —
Senų aimanų, skundai, bėdos
Kur sustot ir pabūt neberos.

Ir nunešim žinias lėktuvais
Į svečias tolimąsias šalis,
Kaip žemę šį myli lietuviai,
Kur laukai vasarąjais žali.

Pasakysim, kam beriam grūdus,
Kam nokinam pakluonę linus,
Pavasariui ledą išgrūdus
Per upes už kalnų mėlynų.

Kai širdy Lietuva pražydus,
Tai vistiek, nors perkunija griaus,
Mes išeisim į darbą didį,
Kad gyventi visiems būtų geriau.

Kas buvo, tai mirė, negrįšta.
Mes nukalsim sidabro ratus
Ir išeisim su dideliu ryštu —
Parsivešim Naujuosius Metus.

ANTANAS MIŠKINIS.

Šventoji Upė

Čionai taip šventa, kodel Šventoji?
Vanduo sustojęs, karklai nusvirę;
Krantu paėjęs miške sustoji,
Čionai taip šventa, kodel Šventoji?
Papievų gėlės nakčia apmirę,
Vanduo sustojęs, karklai nusvirę...
Čionai taip šventa, kodel Šventoji?
Kodel žvaigždytės tavy pabiro?...
JUOZAS ŽENGE.

SLA Reikalai ir Veikla

SLA Ketvirtas Vajus Gyvėja, Bet Mes Galime Jį Dar Labiau Pagyvinti

RUDUO jau čia. Su rudenių pagyvėja ir SLA pradedamas Ketvirtas Vajus. Jo pagyvėjimas pasirodė ypač pradžioje savaitę, kuomet tik keli organizatoriai prirašė aštuoniolika narių. Tai geras ženklas! Jei tokia proporcija šis vajus būtų ėjęs iš pat pradžios — šiandien jau galėtume džiugauti jo pasekomis. Bet iki šiol to nebuvo. Vienok dabar jau kas kita: dabar į organizacinį vajų stoja daugelis organizatorių ir jau reikia tikėtis gero pasisekimo.

Mes jau ne kartą rašėme, ką vyriausiai turime laike šio vajuos atsiekti. Pirmas siekimas — gauti kodaučiausiai naujų narių. Antras — suorganizuoti kodaučiausiai mišrių, o ypač jaunimo ir moterų-merginių kuopų. Narių gauname, bet apie du pastaruosius užsibrėžimus lygri p. isimirištama: dar nėra suorganizuota nė vienos mišrios kuopos, dar nėra bent pradėta organizuoti jaunųjų ir merginių-moterių kuopas. Todel mes atsikreipiame į SLA kuopų organizatorius ir dar kartą paraginame apsidairyti savo apylinkėse ir imtis šio darbo: pasistengti suorganizuoti naujas mišrias kuopas ir jaunųjų bei merginių-moterių kuopas.

Butų gerai, jei rudeniui sezonui prasidėjus, vajuos pagyviniui kuopos, bent didesnėse kolonijose, surengtų prakalbas, kuriose būtų galima plačiau išaiškinti SLA tikslus ir šio vajuos tikrąją prasmę; kuriose būtų galima lietuvių pakalbinti prie SLA rašytis laike šio vajuos. Tokių prakalbų surengimas kuopoms daug neaknuoty. Juk ir priprastai prakalbas surengti nedaug atsieina. Patartume tokias prakalbas pamarginti muzikos ir dainų programais, nes tokiu būdu jos būtų daug įdomesnės ir daugiau žmonių į jas ateitų.

Prašome SLA kuopų ir jų organizatorių šitai apkalbėti savo susirinkimuose ir pažūrėti, ką galima ta linkme padaryti. O daryti reikia, nes vajuos besitęs jau tik truputėlį daugiau, negu tris mėnesius ir jei pasekos bus tik tokios, kokios buvo iki pastarųjų dienų — bus nepergeriausios pasekos.

Jau nereikia rašyti, kad mūsų Susivienijimas yra viena didžiausių ir turtingiausių lietuvių organizacijų visam pasauliui, bet nedvejojant reikia pasakyti, kad mūsų Susivienijimas dar nėra toks didelis, kokių išties galėtų būti. Taipgi žinome, kad mūsų Susivienijime geriausia vieta priklausyti kiekvienam lietuviui. Todel ir reikia jį didinti. Reikia laike šio vajuos prirašyti kodaučiausiai naujų narių. Juk čia gali sutilti visi Amerikos lietuviai, nes mūsų nariai ir sriovės ar frakcijos nesiskirstomi: Susivienijime visi lygūs ir visi turi lygų balsą visuose organizacijos reikaluose.

Broliai ir seserys: SLA Ketvirtas Vajus gyvėja, bet mes galime jį dar daug-daug gyvesniu padaryti. Kad tai atsiektum, reikia daugiau padirbėti kuopų organizatoriams ir visiems nariams: organizatoriai turi įieškoti prospektų, o nariai gali jiems tuos prospektus nurodyti ir padėti bent po vieną naują narį gauti.

ATSIMINKIME: vajuos tęsis jau veik tik per tris mėnesius, todel pasistengkime, kad per tą gana trumpą laiką atpildytume tai, ko neatsiektume per visą vajuos laiką.

S. L. A. Kuopų Veikla

Philadelphia, Pa.

Iš SLA 135 kuopos susirinkimo ir kit-kas

Rugsėjo 5 d., antrą valandą popiet, Lietuvių Muzikalo Namo Bendrovės kambaryje vyko SLA 135 kuopos reguliaris susirinkimas, kurį atidarė ir vedė pirmininkas A. Tvaranavičius. Nutarimų sekretorius, J. C. Streleckis, perskaitė praite susirinkimo protokola, kuris priimtas.

Šį kartą iš Pildomosios Tarybos jokių žinių nebuvo, apart Centro išdininko kuopos narių mokesčių pakvitavimo.

Siame susirinkime mūsų kuopos organizatorius, brolis Jonas Streleckis, labai puikiai pasirodė, pridudamas antskyio net trijų naujų narių aplikacijas, ir dar nebele kokias, bet žymų žmonių aplikacijas, kaip tai: „kapitono“ Teddy Kuligovskio, kuris yra prezidento Roosevelt, prezidento Smetonos, mūsų miesto majoro ir kitų žymų žmonių labai artimas draugas, apie kurio gabumus ir veiklą labai gražiai vietos amerikoniška spauda aprašo. Teddy yra dar tik 10 metų amžiaus. Kiti du, tai jauno amžiaus geri lietuviai, inteligentiško išauklėjimo, plačiai žinomi žmonės: Petras Bukis ir Ona Bukienė. Tokių narių kaip tik ir reikia mūsų Susivienijimui.

Lithuanica of Philadelphia ir Perkunas. Kuris iš šių trijų vardu karo departamento bus patvirtintas, greitu laiku išgirsime.

Šiuo atveju reikia pasakyti, kad philadelphiečiai lietuviai atliko didelį, garbingą ir prakilnų darbą.

Iš Amerikos lietuvių konferencijos, kuri įvyko Pittsburgh, Pa., raportą išdavė kuopos delegatas, J. V. Grinius, nušviesdamas konferencijos pasisekimą, jos svarbą ir nustatytas gaires tolimesniam veikimui padėti Dėdei Samui karą laimėti ir atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Susirinkimas, išklauses delegato raportą, vienbalsiai nutarė kreiptis į Lietuvių Muzikalo Namo Bendrovės valdybą, kad ji savo rupeščiu surengtų mas-mitingą, kuriame galėtų raportus išduoti kaip mūsų kuopos delegatas, taip ir bendrovės delegatai Philadelphiaijos lietuvių plačiai visuomenei.

J. Streleckiui ir A. Tvaranavičiui atsilankius į bendrovės direktorių susirinkimą — bendrovės valdyba ir direktoriai sutiko tai padaryti ir pasakydė tam tikslui rugsėjo 26 dieną.

Koresp. A. T.

Lowell, Mass.

SLA 173 kuopos veikla ir dar šis-tas

SLA 173 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo 5 d. Siame susirinkime paaiškėjo, kad V. Ramanauskas buvo apsiėmęs kuopą atstovauti Amerikos Lietuvių Konferencijoje, bet kadangi negalėjo pasiiluosuoti iš darbo, tai konferencijoje nedalyvavo. Del to buvo nepasitenkinimo, nes kas nors kitas būtų galėjęs tą pareigą atlikti. SLA 173 kuopa buvo paskyrusi \$25, taipgi būtų kiek paskyręs Vytauto Kliubas ir šv. Juozapo draugija, tai būtų buvę kuo užmokėti kelionės išlaidos, o likusios pinigų pini-gos paaukoti Amerikos Lietuvių Tarybai. Ką dabar darysime su tais pinigais, bus apsvaistytas sekančiame susirinkime. Aš tikiu, kad paskirs tam pačiam tikslui, nes Lowell'io lietuviai dirba, kiek išgalėdami, kad mūsų tėvų žemė būtų išlaisvinta.

Mūsų kuopoje yra nemaža ligonių: vieni nariai pasveiksta, tai kiti susserga.

Nutarėme surengti pikniką. Visi nariai tam pritarė. Pikniko surengimas palikta parengimų komisijai, kuri parinks dieną ir vietą. Pavasary, sumažinus gazo kiekį, negalėjome nieko surengti.

Rugsėjo 12 d., pasižymėjęs mūsųose su japonais, saržantas Karol Scarbs, apsidėdė su p-le Helen Anderson-Andriukaičiute. Šiuba davė šv. Juozapo parapijos klebonas Strakauskas. Vestuvėse dalyvavo daug svečių. Jaunavedžiai žada apsigyventi Mineral Wells, Texas valstijoje, nes jaunavedis dabar ten tarnauja kariuomenėje. Abu jaunavedžiai gimė Lowell, Mass. Apie juos plačiai aprašė vietinė amerikonių spauda.

Nors darbai eina gana gerai, bet ne visi dirba pilną laiką. Mūsų mieste yra didelė odų išdirbystė, bet stokuoja odų. Toje išdirbystėje dirba nemaža ir lietuvių.

Čia pasitaiko nemaža vagysčių. Vagiami ypač automobiliai.

Siemot mūsų apylinkėse buvo daug grybų. Nekurie žmonės prisirinko gerų baravykų. Jaunimo pas mus veikia visai nebeiliko. Veik visi išėjo tarnauti Dėdei Samui.

Rugsėjo 12 dienos naktį šalna viską nušaldė.

SLA Narys.

Springfield, Ill.

Iš SLA 158 kp. susirinkimo

SLA 158 kuopos susirinkimas įvyko rugsėjo 5 d. Susirinkimą pirmininkas atidarė 2 val. popiet. Susirinkimas praėjo labai gražiai, nes rimtai buvo svarstomi organizacijos reikalai. Susirinkime dalyvavo visi kuopos viršininkai, išskyrus išdą globėjus. Praite susirinkimo protokolas skaitytas ir priimtas vienbalsiai.

Žinių iš Pildomosios Tarybos nesirado.

Naujų narių neperstatyta. Pikniko komisija pranešė suradusi budą pikniko surengimui su išlaimėjimu.

Vienam ligonių lankytoji susirinkime nesiradus, su juo pasielta sulig konstitucijos nurodymų.

Patiekta raštiškas K. J. Čivinsko prašymas paramos iš Našlių ir Našlių Fondo, kaip šios kuopos darbuotojo per daug metų, ištiktam nelaimės anglių kasykloje. Prašymas priimtas vienbalsiai. Kuomet sekretorius suteiks reikalingas blankas — jos bus pasiųsta SLA Centro sekretoriui.

Organe Tėvynėje tilpo aprašymas kaslink Pildomosios Tarybos nominacijų ir rinkimų. Apsvarsčius, nutarta išreikšti pageidavimą, kad pirm nominacijų nors per du Tėvynės numerius būtų pagarsinti vardai tų kandidatų, kurie norėtų kandidatuoti. Pageidavimą, kad j tas vietas pasiulytų atitinkami žmonės. Mes manome, kad tuo būdu sumažėtų nominacijų ir rinkimų nesmagumai.

K. J. Čivinskas, SLA 158 kp. koresp.

Chicago, Ill.

Iš SLA 134 moterų kuopos

Po trumpų atostogų, viršminėtos kuopos narės vėl prie darbo subruzo. Praite mėnesio susirinkimas buvo labai skaitlingas, kuriame išrinkta Pittsburgho konferencijon delegatės: Wanda Bijanskiė ir Joanna Grybienė, ir sudėta keletas dol. aukų. Taipgi priimta kuopon kelios naujos narės.

Susirinkimui užsibaigus, įvyko gražus surprizas, širdingai ir draugiškai paminėta mūsų mylimos ir gerbiamos ilgametės pirmininkės, p. O. Biežienės, gimtadienis ir vestuvės jaunulės p-lės Sofijos Raudonajam. Kuri dar tik pora dienų buvo ištekėjusi už korporelo Juozo Kelecko. Abi mūsų mylimos narės buvo gražiai pasveikintos ir puikiais dovanomis apdovanotos, ir visos pavaišintos skaniosmis vaišėmis, kurių žymią dalį suteikė mūsų malonioji narė ponja Elzbieta Rudauskas, kuriai visos už tokį nuosirdumą esame dėkingos.

Šio mėnesio susirinkime nesant mūsų pirmininkės p. O. Biežienės ir vice pirmininkės p. E. Miller, nes jos dalyvavo Pittsburgho konferencijoje, pirmininkauti išrinkta p. J. Gulbiniėnė. Siame susirinkime, tarp kitų reikalių, priimta kelios aplikantės ir nekurioms įteikta narystės paliudijimai.

Pagaliau, nutartą surengti burco ir šokių vakarėlį, kurio pusė pelno skiriama Amerikos Raudonajam Kryžiui. Šiam gražiam tikslui ir vėl mūsų genb. narė p. Elzbieta Rudauskas pirmoji parodė daug geros širdies, duodama veltui svetainę ir aukodama daug dovanų. Tikrai gražus ir sektingas pavyzdys! Kaip visada, taip ir šį kartą pilnai galima tikėtis, kad narės vieningai pasidarbavę širdingai džiaugsu už rekorduos minėto vakarėlio pasisekimą.

Kuopos burco ir šokių vakaras bus sekmadienį, rugsėjo

26 d., Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43-rd St., Chicago, Ill. Pradžia 3 val. popiet. Įžanga 35 centai.

Širdingai kviečiame visus atsilankyti ir paremti šį gražų tikslą.

K. Katkevičienė.

Brooklyn, N. Y.

Sveplas negali aiškiai kalbėti

Laisvės komunistai iš kailio neriasi, pykdam, kaip tai S. L. A. 5 apskrčio iniciativa galėjo būti sudarytas Brooklynne patriotinių draugijų komitetas, kuris surengė pikniką ir Amerikos Raudonajam Kryžiui padarė pelno \$249.17, ir tas atlikta neprašant komunistų pagalbos.

Prieš pikniką Laisvėje buvo parašyta, kad piknikas bus su overkotais, reikiama nevažiukite į jį, nes susalsite. Bet nepaisant to, patriotinių draugijų sudaryto komiteto kvietimus publika priėmė ir piknikė dalyvavo. Už tai yra garbės toms draugijoms, kurių atstovai komitetą sudarė ir kurios pikniką parėmė.

Po pikniko Laisvė rašė, kad piknikė publikos nebuvo. Vienas „tavorščius“, aprašydamas Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubių susirinkimą parašė, kad piknikė buvo apie 300 publikos ir pelno liko \$249.00. Ar tai neprovokatiška melagystė? Išivaizdinkite, apie 300 publikos, mokėdami po 50 centų įžangos, su mokėję \$375.00, iš kurių liko tiek pelno! Tai tik švepli taip gali kalbėti.

Dabar, kada meluojanti Laisvė prispirta prie sienos, tai jau kokis ten bimbukas siulo net \$10.00 beto, jog jis galis įrodyti, kad piknikė buvo net šimtai komunistų. Tai iškur tie šimtai komunistų galėjo atsirasti, kad pirmiausia skelbėte, jog nebuvo publikos? Buvusioje publikoje buvo tik tuzinas Laisvės „parapijonių“, tai ir viskas, o visa kita publika buvo nieko bendro su komunistais neturinti.

Laisvė ir vėl pakartotinai meluoja sakydama, kad 5 apskritys kitiems darbą užkrovė. Apskrčio suauktoje konferencijoje patys delegatai nusitarė iš kiekvienos dalyvaujančios draugijos delegatų išrinkti po vieną narį į komitetą, kas ir buvo padaryta.

Laisvė maskoliškai kolioja si ir už tai, kodėl nebuvo kviesti komunistai ir jų organizacijos. Sako, jeigu komunistai su savo organizacijomis būtų dalyvavę, tai Raudonajam Kryžiui pelno būtų likę net tukstančiai dolerių.

Jei jums tikrai rupi Amerikos Naminis Frontas ir turite noro pasidarbauti ir prisidėti prie Amerikos pastangų karą laimėti, tai suorganizuokite visas savas draugijas, sudarykite komitetą ir dirbkite išimtinai tik Raudonojo Kryžiaus naudai, o Raudonasis Kryžius gaves jus gausią pagalbą, kaip sakote net tukstančius dolerių, kur bus reikalingas bunduliukų ir kitokių medikalių reikmenų.

Taip, mes, be jūsų paramos, suteikėme Raudonajam Kryžiui bent kiek pagelbos, nes jei butume nedirbė, tai ir tos pagelbos nebūtų buvę, ir už tai priklauso kreditas visoms toms draugijoms, kurių atstovai sudarė komitetą ir Laisvė to niekuomet nepasivaisins. O jei jūs galde daugiau paremti Raudonajį Kryžių, prašome pasidarbauti. Pasirodykite ne komunistiškais liežuvininkais, bet tikrais Amerikos patriotais ir pasidarbukite, nes Raudonajam Kryžiui parama visuomet reikalinga. Pasidarbavę, užsitarnausite sau garbę ir galėsite ja didžiuotis — tuomet svetimos garbės nereikės savintis.

K. J. Pankauskas.

Pranešimas S. L. A. Pirmo Apskrčio Kuopoms

Sulig praite SLA apskrčio suvažiavimo nutarimo, reguliaris metinis apskrčio suvažiavimas turėjo įvykti rugsėjo 26 d., Mahanoy City, Pa. Bet kadangi apskrčio sekretorius, J. K. Urbonas, iš mūsų apylinkės išvažiavo ir apsigyveno Philadelphiaj, o taipgi ir apskrčio išdininkas, J. Subačius, išvažiavo net į Alaską, tai aš neturėdamas visų apskrčio rekordų po ranka negalėjau minėtą dieną suvažiavimą suaukti.

Todel šiuo pranešu visoms prie SLA pirmo apskrčio prigulinioms kuopoms, kad suvažiavimas įvyks sekmadienį, spalio 24 dieną, 1943 metų, West End Fire Co. svetainėje, 320 W. Centre St., Mahanoy City, Pa. Suvažiavimas prasidės pirmą valandą popiet.

Kuopos, kurios delegatus jau išrinko, tai joms nereikia kitų rinkimų daryti, o tik prisijusti savo delegatus į suvažiavimą spalio 25 dieną, vietoj rugsėjo 26 dienos. O tos kuopos, kurios del vienos ar kitos prieštasties delegatų dar neišrinko, tai gali tą padaryti spalio mėnesio kuopų susirinkimuose. Bet prašau visų kuopų suvažiavime dalyvauti.

Kuopos gali rinkti ir pri-

siųsti vieną delegatą nuo kiekvienų 10 kuopoj esančių narių. Kitais žodžiais tariant, galima rinkti nuo 10 narių vieną delegatą, nuo 100 narių 10 delegatų, ir tt.

Kviesdamas visas prie apskrčio priguliančias kuopas suvažiavime dalyvauti, kartu kviečiu ir tas visas kuopas, kurios prie apskrčio neprigulėjo, o taipgi ir tas, kurios del vienokios ar kitokios prieštasties iš apskrčio pastarais laikais išėjo, išrinkti ir prisijusti savo delegatus į apskrčio suvažiavimą. Mokestis į apskritį yra tikrai penki centai į metus nuo nario.

Siame suvažiavime bus renkama apskrčio valdyba sekančiam terminui, o taipgi yra daug ir kitokių reikalų, kurie liečia mūsų organizaciją.

Dabar yra tokis laikas, kuomet visa žmonija kruta, dirba, bandydami ką nors gero padaryti, todel ir mes prie to darbo prisidėkime.

Laukdamas skaitlingo suvažiavimo ir linkėdamas mūsų apskrčio ribose gyvuojančioms SLA kuopoms ir jų nariams visus kogeriausio, lieku.

Su tikra pagarba,
P. W. Birštonas,
SLA pirmo apskr. pirm.

Ansonia, Conn.

Iš SLA 66 kp. susirinkimo

Rugsėjo 12 d., liet. parapijos salėje buvo SLA 66 kuopos susirinkimas, kurį vedė kuopos pirm., S. Bujanauskas. Organizatorius, S. Trapkauskas, perstatė du naujus narius, kurie priimti. Taipgi buvo skaitytas laiškas nuo SLA 4 apskrčio sekr., V. Vitkauskas, kad kuopa išrinktų delegatus į apskr. suvažiavimą, kuris įvyks spalio 31 d., New Britain, Conn. Delegatais išrinkta: J. Radzevičius, J. Vaitkevičius ir S. Bujanauskas.

Delegatas, S. Bujanauskas, kuris atstovavo šios vietos visas draugijas ir organizacijas-kuopas Amerikos lietuvių konferencijoj, Pittsburghe, trumpai pranešė, kad konferencija gerai pavyko, ir ragino visus pasilikti salėje, kur 4 val. popiet prasidės bonų pardavinėjimo vajuos parengimas, tai tada jis išduos pilną raportą iš konferencijos.

J. M.

Akron, Ohio

A. a. Jokubas Jukna, SLA 354 kuopos narys

Bedirbant ant geležinkelio, rugsėjo 3 d. užmuštas SLA 354 kuopos narys, Jokubas Jukna, apie 65 metų amžiaus. Iš Lietuvos velionis paėjo iš Radviliškio parapijos, Mežaičių kaimo, Kauno rėd.

Nors velionis ir turėjo giminų ir jiems buvo pranešta, bet niekas nepribuvo ir tokiu būdu nebuvo galima nusistatyti tikrą laidojimo dieną. Į pagrabą ir laidotuves žmonių atsilankė mažai. Palaidotas rugsėjo 7 d., SLA 354 kuopos priežiūroje. Karstą nešė mūsų kuopos nariai.

Reikia pasakyti, kad velionio kunas buvo taip sudrąstytas, kad negalima buvo sudėti, kad būtų panašus į žmogų...

Išėkis, mielas SLA nary, laisvosios šalies žemėje.

SLA 354 kp. narių žiniai

Braungus SLA 354 kuopos nariai: vasara jau pasibaigė, todel malonėkite prisirengti lankyti susirinkimus ir į juos atsineškite gerų sumanymų mūsų kuopos ir visos organizacijos labui. Turime daug darbo: rengti parengimus Raudonojo Kryžiaus ir Lietuvos gelbėjimui. Taipgi turime

gyviau pradėti veikti savo kuopos labui. Todel visi lankykite susirinkimus ir visi vyki veikime, o tuomet tas siekimas bus našus ir lengvas.

J. V. Ramoška.

Worcester, Mass.

SLA 57 kuopos piknikas

SLA 57 kuopa rengia didelį pikniką, kuris įvyks sekmadienį, rugsėjo 26 d., Olimpia parke, prie Qunsigmond ežero. Bus muzika, visokių gėrimų ir valgių. Todel kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvių — senus, jaunus ir mažus — į šį mūsų pikniką atsilankyti. Tai bus jau paskutinis šio sezono piknikas ir todel dar kartą visi turėsime progos pasimatyti, smagiai laiką praleisti ir tyru oru pakvėpuoti. Visi turėsime smagaus laiko.

A. Silalė, koresp.

Kuopų susirinkimai

WATERBURY, CONN. — SLA 11 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 7 d., 103 Green St. Pradžia 7:30 val. vakare. Visi nariai, kurie tik galite atsilankyti į šį susirinkimą, nes yra daug svarbių reikalų. Taipgi bus rinkimai delegatų į 4 apskrčio suvažiavimą, kuris įvyks spalio 31 d., New Britain, Conn. — P. M.

ALIQUIPPA, PA. — SLA 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 2 d., 2:30 val. vakare, pas draugus Elnikius, 1501 Green St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi visi užsimokėkite duokles, kad ne liktumet suspenduoti. Ateidami atsiveskite savo draugus bei pažįstamus prisirašyti prie SLA 247 kuopos, nes dabar eina naujų narių prirašymo vajuos su didelėmis dovanomis. — J. Plečkaitis, sekr.

MAHANOV CITY, PA. — SLA 211 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks spalio 3 d., priprastu laiku ir priprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite ateiti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Malonėkite užsimokėti savo mėnesines duokles, kad ne liktumet suspenduoti. Taipgi atsiveskite naujų narių prisirašyti prie SLA. Jūs žinot, kad dabar yra vajuos, tai yra gera proga visiems lietuviams prisirašyti. — A. Ramanauskas, sekr.

Padėkite Amerikai — Pirkite Karo Bondsų ir Karo Stampų.

Amerikos Lietuvių Konferencijoje Priimtos Rezoliucijos

SVEIKINIMO TELEGRAMA PREZ. ROOSEVELTUI

The Honorable Franklin Delano Roosevelt, President of The United States of America, White House, Washington, D. C.

Five hundred delegates from all over the United States, representing the overwhelming majority of Lithuanians in America, assembled in conference at Pittsburgh, Pennsylvania, take this opportunity of expressing to you, Mr. President, their undivided loyalty as to the Chief Executive of our State and Commander-in-Chief of our Armed Forces which are at present engaged in a struggle for life and death, a struggle which is to decide the destinies of mankind and civilization everywhere on the globe.

The Lithuanian-Americans are proud of their sons and brothers, husbands and sisters, who are devotedly doing their part whether on the battlefields in action against the enemy, on the high seas, or at the assembly lines on the home front.

Hundreds of thousands of citizens of Lithuanian descent look up to you, Mr. President, as to the greatest champion of freedom in our time for the benefit of the common man and small nations.

Hailing from an ancient peaceful people, the Lithuanian-Americans have not forgotten their old country in Europe and had watched a natural feeling of simple human pride the steadily growing progress there in every field of human endeavor until the smothering of independent life in Lithuania by cruel aggressors.

The Lithuanian-Americans are deeply grateful to you, Mr. President for the American Government's unflinching determination not to recognize acts of aggression in Lithuania, as expressed by responsible officials of the American Government. They are further convinced that the crushing of the enemies by the United Nations will bring to Lithuania, to use the words of the Atlantic Charter, "the restoration of sovereign rights and self-government" in the same measure as it will to the other enslaved small nations of Europe, and as proclaimed in the Atlantic Charter.

L. Simutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

SVEIKINIMO TELEGRAMA WINSTON CHURCHILL

To The Rt. Honorable Winston Churchill, c/o British Embassy, Washington, D. C.

Millions of Lithuanians in their own country and their American Friends have been watching for many years your championship of the freedom of man in days of peace — with joy, in days of danger — with deep gratitude.

The representatives of almost a million Americans of Lithuanian descent assembled in Pittsburgh, Pennsylvania, to consider their responsibilities in this war, take this opportunity to say to you that all Lithuanian-Americans are gratified to learn of your solidarity with our great President in saving the small peoples of Europe from ruthless oppression and a threat of extinction.

How could this or the future generations dream of any lasting peace amongst nations if, to use the words of

the Atlantic Charter, "the wish to see sovereign rights and self government restored to those who have been forcibly deprived of them" is not to be realized at the termination of this most brutal struggle — of all struggles known to the human race?

The Lithuanian Conference at Pittsburgh wish you Mr. Prime Minister good health and a safe return to your native land, and express their deep conviction that you, together with our President Roosevelt, will lead the struggle against the Axis power to VICTORY which will restore human rights to the suffering peoples of Europe.

L. Simutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

SVEIKINIMO TELEGRAMA SEKR. CORDELL HULL

Honorable Cordell Hull, Secretary of State, Washington, D. C.

Lithuanian-Americans convened in a special Lithuanian-American Conference at Pittsburgh, Pennsylvania, on September 2 and 3, 1943, beg you to accept their sincerest expressions of esteem for your eminent person and of gratitude to the State Department of which you are the distinguished head for its policy of steadfastly defending the right of Lithuania to independence.

We are traditional principles of ever championing the cause of justice and the rights of the unjustly oppressed.

L. Simutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

PUNISHMENT OF WAR CRIMINALS

We, Lithuanian-Americans, convened in a special Lithuanian-American Conference in Pittsburgh, Pennsylvania, on September 2 and 3, 1943, vigorously denounce and condemn all acts of terror, rapine and murder, wherever perpetrated by our Axis Enemies on innocent and defenseless civilians.

We earnestly urge the Government of the United States of America and the Governments of all the United Nations to bring to justice the criminal heads of Enemy states, and their accomplices, for all violations of treaties and agreements in pursuit of militaristic and imperialistic designs that have already resulted in the killing and maiming of millions of human beings.

There is nothing sacred about the heads of state who project or provoke war and wholesale murder, and no moral distinction can be made between such men and common criminals conspiring to murder.

The International Law recognizes right of asylum to political refugees, whose only offense is a disagreement with those in power, but this cannot be rationally interpreted to grant the right of asylum to men who commit criminal acts.

Ruthless seizure of private property, machine-gunning of refugees, shooting of hostages, torture and execution of prisoners of war, extermination of Jews, exile of innocent inhabitants of conquered countries and conscription for slave labor in enemy's war effort the horrible excesses against the civilian population of Hong Kong, Nanking and other Asiatic and European cities, are not an academic disagreement on a question of politics, but are monstrous

ly fiendish crimes. Moreover, they were deliberately planned and systematically organized, which aggravates their culpability by cold-blooded premeditation. And the criminals include not only the hired hands who executed such crimes, but most especially those who commanded the crimes to be put into execution and those in authority, who could have, but refused, to intervene, to stop them.

These must be taught that crime does not pay, and must be made to serve as an example to possible criminal heads of state of the future.

L. Simutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

LITHUANIAN AMERICAN CONDEMNATION OF THE PERSECUTION OF JEWS IN EUROPE

The Lithuanians have lived for centuries in peace and friendship with their Jewish fellow citizens.

Lithuanian-American convened in a special Lithuanian-American Conference at Pittsburgh, Pennsylvania, on September 2nd and 3rd, 1943, fully aware of the extent and horror of the terrible tragedy endured by the Jewish people in the Axis controlled lands of Europe at the hands of the savage and sadistic Nazis, whose avowed purpose is the mass destruction of the Jews, strongly urge the Government of the United States of America and of all United Nations to take immediate and effective steps to save our Jewish fellowmen in Europe.

L. Simutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

RESOLUTION OF PLEDGE TO THE WAR EFFORTS

The All-American Conference of the duly elected representatives of patriotic fraternal, war veterans, civic and cultural organizations of Americans and Canadians of Lithuanian ancestry, meeting at the William Penn Hotel, Pittsburgh, Pa., on the 2nd and 3rd days of September 1943, after due deliberation and consultation enacted the following resolution:

WHEREAS, our country is engaged in a deadly struggle for the preservation of its independence and determined to win this war and by defeating its enemies once and for all eradicate and abolish aggression from the world, and

WHEREAS, the Americans of Lithuanian descent have already purchased War Bonds for more than fifty million dollars, and are doing their utmost to hasten the victory for the aims and ideals of the American and allied nations, now, therefore,

BE IT RESOLVED, that we, the Lithuanian Americans, pledge ourselves to do our utmost to help our country's war efforts, and

BE IT FURTHER RESOLVED, that we pledge to buy war bonds to the extent of not less than 10 million dollars of the Third War Loan issue; and

BE IT FURTHER RESOLVED, that throughout the country, the Lithuanian American organize blood bank donors for the Red Cross, and

BE IT FURTHER RESOLVED, that this Conference decides to establish a committee of 9 whose duty it shall be to encourage every Lithuanian to devote himself to the duty as a patriotic and loyal American to spend every ounce of energy to the war efforts to see that the quota allotment be fulfilled; and

BE IT FURTHER RESOLVED, that all Lithuanian

American loyal organizations should work under the jurisdiction and guidance of this committee; and

BE IT FINALLY RESOLVED, that this committee

Profesoriaus Dr. K. Pakšto Sveikinimo Kalba

Pasakyta Amerikos Lietuvių Konferencijoje
Rugsėjo 2, 1943, Pittsburgh, Pa.

Garbingieji Didžiojo
Suvažiavimo Delegatai:

Daug džiaugsmo ir garbės man tenka sveikinant epochinės reikšmės Amerikos Lietuvių Konferenciją. Tą sveikinimą ir nuosirdžius linkėjimus esu įgaliotas čia pareikšti brangiems Amerikos lietuviams Lietuvių Tautinės Tarybos vardu.

Gigantiškose mechanikų monstrų kovose tapo sumindžiotą laisvę daugelio tautų, išniekintos mokslo, meno ir religijos šventovės ir begalėsingai sutriuškintas laisvasis žmogus. Senutė Lietuva veda žutbutinę kovą dėl savo tautinio likimo paskutiniu krislu amžiais išbandytos savo energijos. Tautinės koalicijos vyriausybės ministrai ir kilnieji veikėjai kaip medžionijai žvėreliai dabar slapstosi miškų tankumynuose ir klotimų pelėpėse. Universitetų profesoriai ir jų studentai persikėlė į numylėtų tėvynės girias, tarp liudnų berželių svyrūnėlių ir lakių paukščių čiubūnėlių. Lietuvio širdis prisiglaudė prie drėgnos žemės, lietuvių lupos išsiūlė į gimtąsias jo prakaitu ir krauju laistytas dirvas, protu ir rankomis įsikabino lietuvis į gimtąją, numylėtą, glamonėtą tėvų šalę paskutiniu gyslu įtempimu, neatšaukiamai pasirijęs atsilaukti prieš siaučiantį negirdėtą mirties ir naikino tvaną. Visos politinės grupės, visos pasaulėžiūros, visos jaunimas ir vos pakrūtą seneliai didžiausioje širdžių vienybėje grumiasi dėl Lietuvos gyvybės gerai žinodami, kad pralaimėta ši kova gali tapti paskutiniu teismu, diena baisių ir visiškų pražuties, dienos irai, dienos calamitatis. Šitose didžiųjų baisenybių ir nematytų žiaurumų dienos, Lietuva nuo savo kryžiaus sviedžia begaliniai liudnų ir maldingą žvilgsnį jos asarotų ir kruvinų akių, sviedžia į ją šauniausią, kilniausią Europos dukterį — galingąją Ameriką, Washingtono ir Lincolnio žemėje. Ji ieško nieko daugiau, kaip tik pagelbos atgauti sumindžiotą laisvę ir išniekintą teisybę. Lietuvos žmonės žino Atlanto Carterį ir žino Amerikos puikių valstybių vyrų ir garbingojo prezidento Rooseveltą teisingą nusistatimą Lietuvos atžvilgiu. Hitlerizmas dabar traukinamas su jungtų demokratinių jėgų. Griunant jo kriminalinei pui kybei turės dingti ir Stalino Hitlerio turgaus padariniai iš 1939—1940 metų. Baltijos krantuose vėl suplevėsus trijų laisvųjų tautų vėliavos: Lietuvos, Latvijos, Estijos. Butų negirdėtai žiaurus cinizmas, jei ir demokratijų laimėjimo triumfas leistų testą prekybą laisvomis tautomis. Laisvosios tautos neturi būti daugiau nei pardavinėjamos, nei perkamos. Turėdama tai galvoje, Lietuva nieko daugiau taip netrošksta, kaip tik visiškos pergalės Amerikos ginklui. Lietuva tiki ir net žino, kad ši pergalė nesulaikoma ateis, visvien kiek kraujo teks pralieti. Dar labiau Lietuva laukia Amerikietiškos Taikos: Pax Americana. Iš visų Europos tautų išaugusi puikioji Amerika, sustiprinusi savo šaknis derlinga naujo kontinento dirva, prasišvietusi savo galvą laisvomis mokyklomis ir institucijomis, geriau kaip bent kas kitas tinka Eu-

shall, from time to time, give reports and otherwise work in harmony with the Lithuanian American Council.

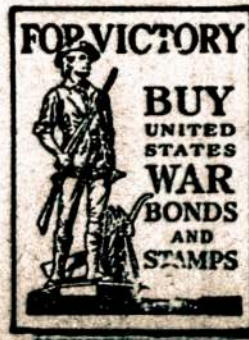
L. Simutis, Chairman
P. Grigaitis, Secretary

ropos ginčų bešališkų, simpatišku, protingu teisėju ir tvarkdaru pasibaigusios tragedijos griuvėsių. Tad Lietuva gal tvirtiau kaip bent kuri kita tauta džiaugsmingai sutiks savo laukuose ir miestuose garbingą Amerikos vėliavą ir jos išlaisvintoją Amerikos kariuomenę, kurios eilėse noriai tarnauja gal jau apie 100,000 Amerikos lietuvių geriausio jaunimo.

Dabar, jūs, brangieji, iš Lietuvos kilę amerikiečiai: ką gi galėtumet padaryti šioje visų amžių didžiausioje Lietuvos nelaimėje? Daug ko Lietuva laukia iš laimingųjų savo vaikų ir išievių, kurie savo lietuviška energija ir sunkiu darbu nusikalė naują gražų, sotų ir patogų gyvenimą. Trokštanti, vergiojį dūstanti Lietuva laukia iš jūs, kad dieną ir naktį skambintumet visais laisvės varpais busimąjį Lietuvos prisikėlimą: skambintumet gausingais doleriais, knygomis, biuleteniais leisti, politiniam biurui steigti, remti Amerikos Lietuvių Tarybos vieningam darbui, pasiruošti taikos konferencijai.

Lietuvių Tautinė Taryba, sudaryta iš keturių pačių didžiausių Lietuvos politinių grupių: katalikų, liaudininkų, socialdemokratų ir žydų. Per pusantų metų savo kuklaus darbo mūsų taryba neturėjo nei vieno ginčo, kilusio iš partinių skirtumų. Dirbome kaip broliai išauklėti toje pačioje kultūringoje šeimoje. Nežinau ar yra kur kita tauta taip glaudžiai sujungusi savo gyvybės jėgas. Tuomi mes džiaugiamės ir net didžioja-mės.

Dabar, nuo savęs. Aš labai džiaugiuosi stiprėjančia Amerikos lietuvių vienybe, politine tolerancija: tai aiškus ženklas jų kultūrinio pakilimo. Jūs jau atidedate į šalį mažesnius dalykus, pro ginčų miglas jūs jau aiškiai matote pačius mylimiausius pasaulio daiktus: Lietuvą ir laisvojo žmogaus prisikėlimą šiame prikanikintame pasauly. Didžioji Lietuvos saulė savo šviesa ir šiluma jau nustelbia skirtingų politinių pažiūrų žvaigždes. Tad aš sveikinu čia jus šaunius redaktorius, kurie plunksną nenulistančiai kovoja už Lietuvos laisvę, sveikinū ir gausingą visuomenę bei jos vadus, rupestingai pasiūventusius begalinės svarbos reikalui. Vieningai dirbdami ir teisingųjų amerikiečių padedami, tikime Lietuvą dar gyvą nuimti nuo kryžiaus, o po karo vėl pakelti iš pelenų, surankioti išbarstytas plytas ir knygas ir vėl statyti naują gyvenimą visų grupių jaukiųje lietuviškoje vienybėje pagal jau seniau paskelbtus Lietuvos šukius: elektrifikacija, industrializacija, urbanizacija, murinė Lietuva, laisvas ir šviesus lietuvis, dvasinis komfortas visiems lietuviams. Bus darbo ir muskulams ir protams visų 3 milijonų lietuvių, kurie vėl pavirs energingai dirbančių bičių avilium naujame laisvame pasauly.

Reikalingas Didesnis Pietų Ir Šiaurės Amerikos Lietuvių Bendradarbiavimas

Dabar, kaip niekad lietuvių turi palaikyti kuotampriausius ryšius, nes dabar Lietuvai ir lietuvių tautos išnykimui yra didžiausias pavojus iš visų buvusių pavojų. Pirmiau, prie caro, lietuvių smaugė iš lėto, neduodami šviestis, kad mūsų tauta laikoma tamsume nesugebėtų priešintis. Dabartiniai moderniški Lietuvos "globėjai" daug skirtingiau elgiasi: nesitenkina priešpados atnešimu ir visako naikinimu — jie nori vienu smūgiu nušluoti lietuvių nuo savo gimtosios žemės, kurią amžiais asaromis, prakaitu ir krauju drėkino.

Jei po šio karo nebus atgauta Lietuvai nepriklausomybė, vargu bus galima tikėtis kada nors atgauti. Tuo labiau, kad žymiausi demokratinių šalių vyrai: prez. Rooseveltas su Churchiliu Atlanto Carterį žada visas pavergtas tautas išvaduoti. Gal Lietuvai daroma išimtis dėl rusų reikiamų pretenzijų į Lietuvą, bet tame atveju jūs amerikiečiai, matyt, nesnaudžiate: klabinatė prez. Rooseveltą duris, kad vaduojamų tautų eilėn priskirtų ir Lietuvą.

Taigi Šiaurės Amerikos lietuvių visais galimais būdais stengiasi išvaduoti Lietuvą iš groboniškų nagų. Argentinos lietuvių to pat trokšta, bet kol kas troškimo ir palieka. Kol kas snaudžia žymiesio veikimo neparodydami. Argentinos Lietuvių Balsas žadina iš to užsnudimo, jei tai galima vadinti užsnudimu, nes daugelis lietuvių matydami, kad Lietuva taip neilgai gyvavusi nepriklausomu gyvenimu, vėl pavergtą, abejoja ar jai, kaip tokią mažai valsnėi, bus įmanoma išlaikyti tarp groboniškų kaimynų. Čia ir glūdi tas užsnudimas, arba kitaip tariant neveikimas. Juk kiekvienas visuomenės veikėjas, kiekvienas spaudos darbininkas dirba tam, kad ką nors geresnio, tobulesnio ateitų sukurti, o tuo tarpu netikėtai ateitis pasirodė miglota, neaiški. Tik tada žmogus gali veikti, kada savo vaizduotėje suranda formą. Jei tokios formos pats nesuranda, jam turi atsirasti vadovas iš to miglotumo išvesti. Kitais žodžiais tariant, mums reikia Maironį, Basanavičių, Kudirkų... Mes turime Giedraičių, Šarūnų, o Šiaurės Amerikoje yra galybė veikėjų ir rašytojų. Lai tik drąsiau susunka kelkite, kelkite, kelkite! ir pamatysite kaip turėsime nepriklausomą Lietuvą.

Dabar kaip galima palaikyti tamprenius ryšius tarp Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių Lietuvos vadavime ir mūsų brolių bei seserų nuo karo nukentėjusių gelbėjime? Mano manymu tam yra trys būdai: 1) Spauda, 2) Organizacijos ir 3) Privatus susirašimas.

1. Spauda yra galingiausias ginklas, geriausias kelrodas, stipriausias švyturys apmėdintam protui. Lietuviams Aušra buvo pilna to žodžio prasme. Tai buvo pirmieji saulės spinduliai į šviesesnį rytą, į savystovų nepriklausomą gyvenimą. Tautai turėti galingą spaudą reišia turėti viską, todėl privalome remti visais galimais būdais savą spaudą. Kas sugeba valdyti plunksną, tas neprivalo taip svarbiame momente atidėlioti; kas negali su plunksna — yra kiti būdai. Per spaudą mes turime jausti viso gyvenimo ir veikimo pulsą. Kaip kraują iš viso kuno gyslomis pervaromas per širdį, taip kasdienai mūsų gyvenimo įvykiai: organizacinis, socialis, politinis veikimas — vis turi pereiti per spaudą.

Neprošali būtų, kad Šiaurės Amerikos lietuvių dažniau pasirodytų mūsų spaudoje, o musiečiai S. Amerikos lietuvių spaudoje. Nors tiesa, S. Amerikos lietuvių spauda užtektinai turi savų bendradarbių, betgi jie nežino kas pas mus dedasi. Kartais tenka skaityti apie mus S. Amerikos lietuvių spaudoje tokių dalykų, lyg čia būtų "Tierra incognita". Žinoma ir iš čia rašydami kiekvienas skirtingai parašys apie tą patį daiktą, bet bus daugiau tikrėnybės. Tad pravartu vieni kitus geriau pažinti.

2. Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių organizacijos beveik jokių ryšių nepalaiko. Ypatinai turiu omeny SLA ir S. L. Arg. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje yra mažutis brolis SLA, sutvertas tam pačiam tikslui, su tais pačiais siekais ir eina savo brolio (SLA) pėdomis, todėl gali būti ir bendra kalba, jei ne fraternalizmo reikale, tai nors gelbėjime nuo karo nukentėjusius brolius.

SLA yra tokia milžiniška organizacija, kuri gali suspiešti apie save visas Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių organizacijas, kurios tik trokšta gelbėti lietuvių ir Lietuvą iš pražuties nagų.

Prieš keletą metų susirašinėdamas S. L. Arg. reikalais su SLA sekr. dr. Viniku ir buvusiu Tėvynės red. P. Vitaičiu bandžiau suurtinti abu susivienijimu. Gėrb. Vitaitis palankiai atsiliepė Tėvynėje ir per laišką; gėrb. dr. Vinikas prisiglaudė SLA istorijai ir konstitucijai, kurios buvo labai naudingos pertvarkant S. L. Arg., nuosirdžiai sveikino ir linkėjo išaugti į didelę organizaciją, paskatindama tarp groboniškų kaimynų. Čia ir glūdi tas užsnudimas, arba kitaip tariant neveikimas. Juk kiekvienas visuomenės veikėjas, kiekvienas spaudos darbininkas dirba tam, kad ką nors geresnio, tobulesnio ateitų sukurti, o tuo tarpu netikėtai ateitis pasirodė miglota, neaiški. Tik tada žmogus gali veikti, kada savo vaizduotėje suranda formą. Jei tokios formos pats nesuranda, jam turi atsirasti vadovas iš to miglotumo išvesti. Kitais žodžiais tariant, mums reikia Maironį, Basanavičių, Kudirkų... Mes turime Giedraičių, Šarūnų, o Šiaurės Amerikoje yra galybė veikėjų ir rašytojų. Lai tik drąsiau susunka kelkite, kelkite, kelkite! ir pamatysite kaip turėsime nepriklausomą Lietuvą.

3. Daugelis jų iš mūsų turi dažnai susirašinėję su giminėmis, draugais bei pažįtamais, paskui susirašinėjęs reitėjo, ilgai visi apmirsome. Laišakai yra paprasčiausias būdas susirašinėjimui: kaip kas moka, taip sauo mintis ir jausmus išreiskia, o kiek jie buna naudingi nusiminimo valandai. Toliais tragiškais momentais turime glaustis arčiau vieni kitų, vieni kitus paguosti.

Taigi, visokiais būdais stengkimės sueti Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių ir artimesnį bendradarbiavimą, kad bendromis jėgomis galėtume stoti į kovą už savo tautos laisvę. Juk žinome, kad tautos laisvę brangiai atsieina. Prisiminus visus kovotojus: poetus, rašytojus, veikėjus, knygnešius ir pačiąme žydėjime žuvusius Lietuvos sunus karo lauke — daug ant Lietuvos laisvės aukuro sukrauta aukų. Ir taip neilgam!... Vėl naujos "globos", vėl reikalaujama naujų aukų. Ir jų bus nesigailama, nes ar rasie aukštesnis idealas už idealą aukojimuisi už tėvynę, už tautos laisvę? A. Jakubauskas.

Parduodu Farmą

137 akrų žemės, 10 akrų miško ir visi farmai reikalingi trobėsiai. Randasi apie 3 mylios nuo Johnston City miesto; apie 4 mylios nuo Kanty miesto ir apie 8 mylios nuo aliejaus šaltinių. Priežastis pardavimo — turiu kitą 120 akrų žemės farmą ir Swimming Pool biznį. Iš priežasties senatvės negaliu viską prižiūrėti. Atvažiuokite pamatyti arba atrašykite laišką, duosiu teisingą atsakymą. Parduosiu labai pigiai.

MIKE ALIKONIS,
405 Perrine Street,
Johnston City, Ill.

Amerikos Lietuvių Veikla

New Yorko Lietuviai, Vieną Bomberį Jau Turime!

Šiuo turime garbės pranešti, kad New Yorko miesto ir New Yorko valstijos lietuviai, sulig užsirašymų ir pasižadėjimų daugiau Karo Bonų pirkti, jau yra pasiekę \$300,175 sumą, ir kadangi mūsų pasižadėtų pirkti bomberių vienas kainuoja \$300,000, tai *vieną bomberį* jau tikrai galėsime nupirkti.

Tai gražus ir patriotingas New Yorko miesto ir valstijos lietuvių pasirodymas!

Bet to dar neužtenka: mes turime sukelti dar virš \$600,000, kad galėtume savo pasižadėjimą išpildyti, kad galėtume dar du bomberius ir vieną sužeistoms kareiviams nešioti lėktuvą nupirkti.

Todėl visi prie darbo: pirkitė dar daugiau Karo Bonų ir užsirašykite lietuvių komitetuose ar laikraščiuose paskelbtose vietose. Užsirašykite *šiuo ir balandžio mėnesį* pirktus Karo Bonus. Tai labai svarbu.

New Yorko miesto ir visos valstijos lietuviai: dar truputėlį daugiau pastangų, ir tikslas bus atsiektas: savo pažadą gal dar su kaupu išpildysime ir Dėdės Samo kariuomenei suteiksime gražias dovanas, kurios bus pavadintos *lietuviškais vardais* ir kurios prisidės nugalėti demokratijos priešus ir išlaisvinti mūsų senąją tėvynę Lietuvą.

Vieną bomberį jau turime! Sukelkime dar virš \$600,000 kitus du nupirkti!

New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komiteto Valdya.

Karo Bonų Prakalbos Brooklyne

Brooklyn, N. Y. — New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komitetas rengia dideles Karo Bonų prakalbas, kurios įvyks sekmadienį, rugsėjo 26 d. Apiešikimo parapijos sveitinėje, kansas No. 5-th ir Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y. Pradžią lygiai 3 val. popiet. Įžangos nebus.

Kalbės žymūs kalbėtojai: kun. J. Balkunas, kun. N. Pakalnis, Treasury Departament atstovas, J. Stilsonas. Trumpas sveikinimo kalbas pasakys vietiniai veikėjai. Bus

ir muzikalis programos, kurį sudarys muzikas J. Jankus.

Prakalbose bus aiškinama apie pravedamą Amer. Trečiosios Karo Paskolos vą, kuris prasidėjo rugsėjo 9 ir tęsis iki spalio 2 dienai, ir laik ke kurio norima sukelti penkiolika bilionų dolerių, o New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komitetas užsibrėžęs visoje New Yorko valstijoje sukelti milijoną dolerių ir už tuos pinigų nupirkti vieną sužeistoms kareiviams nešioti lėktuvą ir tris didelius bomborius.

Laikė šių prakalbų bus galima užsirašyti jau pirktus

Karo Bonus, užsirašyti pirkti ir ant vietos nusipirkti.

Kviečiame visus Didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuvius į šias prakalbas atsilankyti ir tuo prisidėti šį vąjį sekmingai praveisti bei tuo pačiu prisidėti prie karo pastangų ir, po karo laimėjimo, padėti išlaisvinti mūsų senąją tėvynę Lietuvą.

New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komiteto Prakalbų Rengimo Komisija:

J. Ginkus,
A. Mikalauskas,
S. Strazdas.

Brooklyn, N. Y.

J. Valaičio piknikas

Sekmadienį, rugsėjo 26 d. Lietuvių Radio Balso įvyks rudeninis piknikas, Jono Valaičio 10 d., radio sukakčiai paminėti. Piknikas įvyks Klasišaus-Clinton parke ir salėje, prie Betts ir Maspeth Avenues, Maspeth, N. Y. Bilietai po 50c. išanksto, prie vartų — 55 centai.

Bus šokiai, laimėjimai ir kitos įvairenybės. Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius atsilankyti. Rep.

New Yorko Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas

Pernai rugsėjo 25 d. patirtinės New Yorko lietuvių amerikiečių draugijos įsteigė New Yorko Lietuvių Tarybą, kuri savo šukiu pasirinko: **Už Amerikos pergalę! Už laisvą pasaulį! Už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą!**

New Yorko Lietuvių Tarybon įstojo įvairių pažiūrų, įvairių kryptių draugijos. Jau baigiasi pirmieji bendros veiklos metai, o darbo vaisiais galima pasidžiaugti ir pasigėrėti.

Svarbiausias darbas buvo

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų sukakties paminėjimo surengimas, įvykęs šių metų vasario 14-d. New Yorke. Šis parengimas aiškiai parodė, kas galima nuveikti, kai dirbama bendromis įjgomis. Surostas Klai-pėdos užgrobito 4 metų sukakties minėjimas ir ta progą aukomis paremtas Amerikos Raudonasis Kryžius. Padaryti rimti žygiai didžiulei knygai anglų kalba apie Lietuvą išleisti. Numatyti darbai, kaip geriau prisidėti Karo Bonų platinime.

New Yorko Lietuvių Tarybos valdyba tiki, kad per pirmuosius metus padaryta labai graži darbo pradžia. Pradėtas darbas turi būti ir toliau tęsiamas. Todel maloniai kviečiame Jūsų draugiją dalyvauti New Yorko Lietuvių Taryboje. Priklausymo sąlygos labai lengvos — a. reikia išrinkti du atstovus, kurie lankytų tarybos susirinkimus, ir b. sumokėti 1 dol. metinio mokesčio, žinoma, aukos ir mieliai priimamos.

Metinis New Yorko Lietuvių Tarybos susirinkimas bus šių metų spalio-October 3 d., sekmadienį, 2 val. popiet, Apiešikimo par. mokyklos muzikos kambary, No. 5-th ir Havemeyer gatvių kampas, Brooklyn. Kviesdami į šį susirinkimą Jūsų draugijos atstovus, mes tikime, kad Jūsų draugija bus garbingai atstovaujama New Yorko Lietuvių Taryboje. Šiame susirinkime bus pranešta veiklos ir išdo apyskaita ir renkama valdyba sekantiems metams.

Su gilia pagarba ir dėkingumu

N. Y. L. Tarybos prezidentas:

Pirm. Kun. N. Pakalnis,
Vice pirm.
Juozas V. Stilsonas,
Juozas B. Laučka,
Pranas Bajoras,
Juozas Tysliava,
Skr. Kostas R. Jurgėla.

Chicago, Ill.

Lietuviai gražiai pasirodė

Lietuva ir lietuviai turėjo gražią reprezentaciją ir reklamą laike Harvest Festival, įvykusio Chicagos Soldiers Field rugsėjo 9, 10 ir 11 dienomis. Tūkstančiai žmonių lankė parodą per tas tris dienas, ir vienokiu ar kitokiu būdu matė, jog Lietuva tebėra gyva, jog lietuviai didžiuojasi savo darbais, menu, veikla.

Pirmąjį vakarą parodos lankytojai matė Lietuvą United Nations pavilione, kur kiekvieną parodos dieną vietos buvo paskirtas skirtingoms tautoms. Ant tamsiai raudonos užuolaidos, vardas **Lithuania** matėsi iš tolo. Po vardu, vidury sienos, kabėjo Lietuvos linų audinys, ant kurio išsiuvinėta Lietuvos vėliavukės, šonuose dvi didžiulės V iš gyvų žalių rutų, ir du pluoštai gelsvų kviečių. Ant dviejų stalų, apie kuriuos sukinėjosi keturios gražuolės lietuvaits, pasipuošusios tikrais tautiniais rubais. Buvo skoningai išdėstyta kuklus, bet akį patraukiantis rinkinys lietuviškų rankdarbių. Ten matėsi lietuviškų audinių, kilimų, siuvinių, gintaro dirbinių, statulės iš medžio, lėlės lietuviškai aprėdytos, įdomus pasiūti grybai-baravykai, ir tt. Minėtosios lietuvaits — p-lės Dagytė, Milieritė, Mankiutė ir Samaitė — mieliai atsakinėjo į žiurovų klausimus, liečiančius eksponatus ir Lietuvos padėtį. Tarpe daugelio lankytojų, atlankė Lietuvos paviljoną gub. Green. Jis pasveikino lietuvaits. Paviljoną sutvarkė ir eksponatus suvežė bei sudėstė p. Daužvardienė, Lietuvos konsulo žmona, p-lės Dagytė, Mankiutė, Milieritė ir S. Samaitė. Paviljonas apdovanotas "bronzės medaliu for excellence".

Festivalio antro vakaro programoje kalbėjo U. S. A. vice prezidentas Wallace. Didesnę dalį programos užėmė United Nations liaudies šokiai. Estrada, po atviru dangumi, apšviesta stipriomis elektros šviestais, mirgėte mirgėjo ryškiaspalviais įvairių tautų tautiniais kostiumais, kuriais buvo pasipuošę šokėjai, jų tarpe ir lietuviai. Lietuvų šokiuose atstovavo Ateitininkai: penkios šokėjų poros, su akordijonistu, visi gražuose tautiniuose rubuose. Jie šoko penkis šokius — suktinį, voveraitę, kubilą, kalvelį ir blazdingėlę, kurių kiekvieną anaušeris pilnai, gražiai apibūdino ir pristatė publikai. Publikai patiko visi jų šokiai (sprendžiant iš aploclismentų), o labiausiai paskutinis, blazdingėlė, kuriam susiformuoja raidė V. Priedui, anaušerio pakviestas, akordijonistas, R. Brazauskas, sugrojo lietuvišką polką. Baigiantis programai, teisejai — profesionalai šokių mokytojai — išnešė nusprendę: "First prize, based on points, goes to the Lithuanian group". Anaušeris iššaukė šokėjus ant estrados ir įteikė sidabrinę pliską, prie gausių, pritariančių publikos aploclismentų. Lietuviai, esantieji publikoje, širdingai džiaugėsi lietuvių šokėjų pasirodymu ir laimėjimu. Šokėjus pasveikinti vieni iš pirmųjų buvo konsulas Daužvardis ir p. Daužvardienė. Tenka pastebėti, kad Office of War Information filmų ekspertai nufilmavo Ateitininkus, besokant laike programo. S. V. valdžios įstaiga atsuntė filmininkus Chicagonufilmuoti reprezentatyves Chicagos sekcijas bei Chicagos žmonių veiklą įvairiausiose srityse.

Per visas tris Festivalio dienas, Lietuvos vardas parodoje figuravo dar vienu būdu. Parodos viršininkų, ponų King ir Sharpe kviečiama, p. Daužvardienė, paruošė lietuvišką stalą. Tai buvo ne tradicinis, bet stilizuotas stalas, išreikšias Lietuvos dvasir ir jos žmonių darbingumą. Stalas buvo apklotas gražia Lietuvoje austa staltiese. Ant jos skoningai išdėstyta premijuota lietuviška keramika: rusvi bliudai ir lėkštės su rutų lapų motyvais, ir žali puodeliai su uzbunu; šale lėkščių — mediniai šaukštai ir šakė. Vienam stalo kampe, medinė statulėlė — šokėjai, apsupti žaliuojančiom rutom. Nuo statulėlės, ir staltiese išvesta trys eilės rutų, kviečių ir spalvuotų aržuolių lapai, sudarant lietuviškas spalvas: raudoną, žalią ir geltoną. Kertelė prieky stalo bylojo žiurovams apie Lietuvą ir Lietuvos nepriklausomybę.

Buvęs.

Linden, N. J.

Lietuvių Centralinis Komitetas rengia iškilmingą lietuvių dieną sekmadienį, spalio 3 d., 3 val. popiet, Lietuvių Laisvės Parko Svetainėje, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Visi Lindeno ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti, nes bus pagerbimas mūsų jaunuolių karių, kurie tarnauja U. S. kariuomenėje. Bus įnešta žvaigždėta vėliava (Servis Flag) ir Honor Roll ir lietuvių svetainė, tai bus kaip istoriškas viešas ženklas.

JAUCIATES BLOGAI?

Visiškai Palengvinasite Sau — šiuo Modernišku Švelniu Būdu — Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveikia, skauda galva, nėra energijos — palengvinasite sau šiuo modernišku būdu kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT cinant gultį, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta malonus palengvinimas pagelbės jums vėl jaustis puikiai.

Taipgi bus pardavinėjami Karo Bonai, nes valdžios Finansų Departamentas davė įgaliojimą Lietuvių Komitetui 3-čio War Bond Drive bonus pardavinėti ir kad lietuviai pirktų bonus per Lietuvių Komitetą, nes tai bus lietuvių tautai kreditas.

Programas bus tikrai įdomus. Bus įžymūs kalbėtojai — lietuviai ir amerikoniai, o muzikalų dainų programą atliks pasižymėję artistai iš Brooklyn, N. Y. Turėsime ir beną Šv. Vardo Dr-jos lietuvių jaunuolių iš Kearny, N. J., kuris palinksmins Lindeno lietuvius. Prašome nesivėluoti.

J. J. Liudvinaitis,
Komiteto pirmininkas.

New York, N. Y.

Renka žemėlapius

Suvienytų Valstijų Karo departamentu Army Map Service inžinierių korposas nori gauti žemėlapių, miestų planų, geografiškų žodynų, vadovėlių ir geografiškų informacijų apie visas pasaulio valstybes, išskyrus Suvienyt. Valstijas ir Kanadą. Inžinieriai

ypač labai pageidauja žemėlapių ir vadovėlių, išleistų bėgy pastarųjų dešimties metų.

Jei jūs tokios medžiagos turite ir jei negalėtumet jos padovanoti, tai gal bent galėtumet paskolinti, o po padarymo repordukcijų — jums bus sugrąžinta.

Taipgi pabrėžiame, kad nepageidaujami tokie žemėlapiai, kuriuos yra išleidusi National Geographic Society.

Siųskite aukščiau minimą medžiagą šiuo adresu:

Army Map Service,
Miss Viola Klipell,
Head of N. Y. Library Branch,
Rm. 820, 1270 — 6th Ave.,
New York 20, N. Y.

Moterys per daug nemylė del to, kad jos myli daug.

Kada aistra siekia širdį, protas lekia per langą.

Vyras junta meilę ir deklaruoja ją; moteris deklaruoja ją ir kai kada junta ją.

Meilė turi nesvietišką apetitą, bet prastą virškinimą.

Tuštībā yra keista aistra.

Patyrimas didina mūsų išmintį, bet nesumažina mūsų paikysčių.

V. J. B.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Cekiai išrašyti rugsėjo 18, 1943

Išmokėtos pomirtinės

Išmokėtos Pomirtinės

ANTANAS MAŽEIKAS, 79 kp., Inkerman, Pa., gimęs rugp. 25 d., 1884 m., Pakonių parap., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė kovo 4 d., 1917 m. Numirė rugp. 18 d., 1943 m. nuo džiovos. Velionio materialai, Pranei Mažeikienei, pomirtinės išmokėta \$600.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$76,403.17

Išmokėtos ligoje pašalpos

P. SALCIUS, 7 kp., Pittston, Pa. Sirgo 10 savaičių ir 4 dienas	\$50.50
J. KEREVICIUS, 23 kp., Shenandoah, Pa. Sirgo 8 s. ir 5 d.	79.50
S. ANCORAS, 23 kp., Shenandoah, Pa. Sirgo 24 s.	216.00
J. VASARIS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 8 s.	54.00
B. POTELIUNAS, 25 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 8 s. ir 1 d.	75.00
J. MENKELIUNIENE, 38 kp., Brooklyn, N. Y. Sirgo 11 s.	66.00
V. RUSSO, 41 kp., Lawrence, Mass. Sirgo 7 s. ir 5 d.	47.00
T. BAGDONIENE, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 2 s. ir 5 d.	25.50
M. PUNDIENE, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 4 s. ir 3 d.	40.50
M. BISTRICKIS, 64 kp., Baltimore, Md. Sirgo 3 s. ir 1 d.	19.00
V. REKLYS, 80 kp., Dickson City, Pa. Sirgo 24 s.	108.00
P. KUBILSKIENE, 95 kp., Coal Center, Pa. Sirgo 8 s.	48.00
A. MILASIENE, 105 kp., Dayton, Ohio. Sirgo 13 s. ir 4 d.	61.50
J. TIUNYLA, 139 kp., Chicago, Ill. Sirgo 7 s. ir 1 d.	86.00
J. PAUKSTAITIS, 158 kp., Springfield, Ill. Sirgo 23 s.	105.00
A. BRAZAUSKAS, 207 kp., Manchester, Conn. Sirgo 4 s.	48.00
A. FRENZELIS, 236 kp., Toronto, Canada. Sirgo 3 s. ir 5 d.	34.50
T. VAICIUNAS, 236 kp., Toronto, Canada. Sirgo 3 s. ir 5 d.	34.50
P. PILIPIENE, 257 kp., Peoria, Ill. Sirgo 5 s. ir 2 d.	47.00
D. MIKULA, 281 kp., Nanty Glo, Pa. Sirgo 1 s.	6.00
F. SABALIAUSKIENE, 299 kp., Rumford, Me. Sirgo 11 s.	99.00
O. VALATKA, 300 kp., Aurora, Ill. Sirgo 12 s. ir 5 d.	38.50
P. LAUGUDAS, 300 kp., Aurora, Ill. Sirgo 1 s. ir 1 d.	14.00
P. PALCAUSKAS, 311 kp., West Frankfort, Ill. Sirgo 5 s. ir 1 d.	21.00
M. STANKEVICIENE, 311 kp., Frankfort, Ill. Sirgo 4 s.	48.00
J. SVINKUNAS, 311 kp., West Frankfort, Ill. Sirgo 5 s.	45.00

Viso \$1,527.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$39,467.75

Nauji nariai

S. VANSZL, 13 kp., Minersville, Pa., apdr. N1-500, paš. skyr. II
I. GORVINAVICIUS, 86 kp., Pittsburgh, Pa., apdr. N1-250
O. SVELNIUTE, 93 kp., Heidelberg, Pa., apdr. N1-500, paš. skyr. I
E. SASEVICH, 134 kp., Chicago, Ill., apdr. N1-500, paš. skyr. II
A. BABARSKY, 153 kp., Du Bois, Pa., apdr. N1-250
A. MISKAVICH, 153 kp., Du Bois, Pa., apdr. N1-250
N. MARGOLIS, 153 kp., Du Bois, Pa., apdr. N1-250, paš. skyr. I
P. MISKAVICH, 153 kp., Du Bois, Pa., apdr. N1-250, paš. skyr. I
D. SLUZIENE, 301 kp., Cicero, Ill., apdr. N1-1000
A. NORGILAS, 350 kp., Moundsville, W. Va., apdr. N1-250
A. CZULADA, 371 kp., Cambridge, Mass., apdr. N1-1000, paš. skyr. II
J. TURAKUSAS, 371 kp., Cambridge, Mass., apdr. N1-150

VAIKŲ SKYRIUS

V. SAVICKAS, 77 kp., Rockford, Ill., apdr. N1-250
V. DAVULIS, 331 kp., Nashua, N. H., apdr. N1-250
M. J. VINIKAS,

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA NARYS
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniais,
Gyvenimo Namais ir Farmomis
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

Ji VIS TEBETURI "BALSA SU ŠYPSENA"

Karo reikalais susisiekimas jos pareigas apsunkina labiau, negu bent kuomet pirmiau, bet ji ištesi išsilaikyti ramiai ir maloniai.

Ji vis tebeturi "Balsą su Šypsena" net tuomet, kai Tolimų Šaukimų reikalavimus rodančių žiburių begalės spinksi sujungimo aparate ir vielos baisiai užimtos. Net ir tuomet maloniai šypsosi, kai ji prašo jusų—

"Milonėkite apriboti savo šaukimą iki 5 minutų. Kiti laukia."

Toks prašymas reiškia visiems geresnį patarnavimą ir tam svarbesnės priežasties negali būti.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

